

NOVA ГАЗЕТА

№ 10 (269) Березня 6, 2014, Нью-Йорк

№ 10 (269), March 6, 2014, New York

ГАРЯЧА ТЕМА

РОСІЙСЬКІ ІНТЕРВЕНТИ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ

СТОР. 6-7

ГОЛОС ПЛАНЕТИ

ЯК ЗУПИНИТИ МОСКОВСЬКОГО АГРЕСОРА?

СТОР. 5

УГРОМАДІ

СЬОГОДНІ - КРИМ, ЗАВТРА - АЛЯСКА

СТОР. 11

ПОДОРОЖІ УКРАЇНОЮ

КРИМСЬКЕ ХАНСТВО ТА СЕВАСТОПОЛЬ-АХТІАР

СТОР. 20-21

І НА ОНОВЛЕНІЙ ЗЕМЛІ ВРАГА НЕ БУДЕ, СУПОСТАТА...

200

СТОР. 15-19

РУКИ ГЕТЬ ВІД УКРАЇНИ!

СТОР. 4

ДОПОМОЖІМО ПОРАНЕНИМ, ВДОВАМ ТА СИРОТАМ ГЕРОІВ МАЙДАНУ!

Звернення до українців закордоння

Дорогі брати й сестри! У ці дні Україна ховає своїх золотих дітей. Ховає тяжко. Уже немає сліз – їх виплакано. Відпроваджуємо до неба наших мужніх хлопців, синів, батьків, братів, друзів. Кращих з кращих.

Ви були і є завжди з нами. Особливо у ці темні осінні й зимові місяці ми відчували кожної миті ваш подих, ваше плече, вашу руку допомоги й підтримки.

Ми постійно чуємо з різних куточків планети, з різних міст, площ, вулиць цілого світу гаряче серце нашого Майдану, наповнене тисячами добрих корисних справ, таких потрібних у цей важкий для України час.

За нас з вами загинули наші Герої, поклали свою чисту жертву.

Дух небесної сотні нині возноситься до Всевишнього. А на нашій землі, залитій святою кров'ю, залишились осиротілі діти, скорботні матері й дружини, родини, які втратили своїх годувальників, свою життєву опору. В шпиталях України – тисячі покалічених.

Звертаємося до вас усіх з проханням підтримати сиріт, вдів, дітей, що чекають ще свого народження у лоні матері. Нехай кожна українська громада, кожен, хто зможе, візьме під свою опіку родину загиблих чи хворого у лікарні, який потребує тривалого лікування. Підтримаймо їх морально, фінансово, нашою щирою опікою! Щоб ніхто з майданівців не залишився на самоті зі своїми болями і проблемами.

Слава Україні! Героям слава!

Ірина Ключковська,
директор Міжнародного інституту освіти,
культури та зв'язків з діаспорою

Уся необхідна інформація на сайтах:

www.mio.k.lviv.ua

«Допомога родинам загиблих на Майдані»
www.facebook.com/helpthefamiliesmaidan

Усіх, хто зголоситься допомогти, просимо звертатися до
Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою: iiес@mio.k.lviv.ua

65 років від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Путінська Росія, якою ще зовсім недавно, під час Олімпіади в Сочі, милувалася світ, продемонструвала всю свою хижу сутність. Вона зухвало, зрізавши з уніформи своїх солдатів та офіцерів нашивки й шеврони про належність до російської армії, напала на суверенну Україну. При цьому режим Путіна вдається до примітивної брехні, яка не може вести в оману навіть його одурманених державною пропагандою підданих. Такого гавкіту найнятих брехунів і такої лавини тотальної брехні не дозволяти собі навіть суцільною мовою чи зебелівською пропагандистські машини. Брешуть, що в Криму немає російських військ, а діють лише сили Кримської самооборони, що в новому уряді України, який було сформовано після повалення диктаторського й промосковського режиму Януковича, засіли виключно «бандеровці» із Західної України, які виношують плани фізичного винищення всіх, хто розмовляє російською мовою, що Майдан zorganizували Америка й Європа, а Небесну сотню розстріляли з дахів наймані за великі гроші опозицією кіллери. Причому брешуть не тільки юди від журналістики, а й високопоставлені путінські достойники: прем'єр Д.Медведєв, міністр закордонних справ Росії С.Лавров, представник Росії при ООН В.Чуркін, ну, і ясна річ, сам Путін.

Утім, як сказав президент США Барак Обама, світ цієї брехні не вірить. З Україною, яку Путін мріяв загарбати на правах ще однієї своєї губернії, сьогодні солідарна вся планета. Від путінської ж Росії відвернувся весь світ. І в цьому запорака, що його авантюра приречена на ганебну поразку. Але навіть у разі поразки Путіна його треба добряче провчити. Бо інакше завтра він знову полізе в суверенні держави. Найкращий спосіб це зробити – зачинити перед Росією західний ринок і не пускати в цивілізований світ підданих Путіна, які голосують за нього на виборах. Сьогодні колишні «совки» вже забули, як вони жили в СРСР. Як раділи західній ланчирці, як аж тремтіли від заздрості, коли бачили так звану іномарку, як мріяли хоча б раз у житті побувати в капіталістичному світі, аби на власні очі побачити сотні сортів ковбас у супермаркеті, море апельсинів, лимонів, полуниць посеред зими й небачене розмаїття всілякої іншої їжі. Сьогодні все це є і в Росії. Але чи знають ті, хто голосує за Путіна, чия це заслуга. Саме отих «америкосов» і «єврогев», яких вони так люто ненавидять і за рахунок яких можуть, нарешті, по-людськи жити. Отож, необхідно забрати в них всі здобутки цивілізованого світу, аби Путін та його кліка були скинуті прозрілими росіянами, які сьогодні марширують вулицями й площами російських міст і підтримують війну проти України. Є ще багато способів провчити цей режим і поставити його на місце, але цей найдієвіший.

Після того, як путінська воєнщина припинить свої демарши в Криму, Україні слід негайно денонсувати угоду про перебування в Криму російського Чорноморського флоту й взяти курс на НАТО. Нинішня інтервенція Росії показала, наскільки ми беззахисні проти російської навали. Тільки НАТО зможе захистити нашу землю від російського ведмеда, який знову, відгодований Заходом, шукає, щоб таке загарбати.

Українська революція й агресія Росії проти України продемонстрували всьому світові й нам самим, наскільки важливо бути єдиними. Сьогодні остаточно формується українська нація. Ми стаємо великим українським народом, в сім'ї вольній новій, про що так мріяв наш великий Кобзар. Символічно, що його 200-ліття Україна святкує без кайданів на своїх руках, скинувши ненависний режим і даючи гідну відсіч іноземному загарбникові. Тарас у ці дні дивиться на нас з неба і радіє, що дочекалася-таки його вистраждана душа нової України.

З весною вас усіх! З перемогою! З 200-літнім ювілеєм нашого великого пророка! Будемо!

З пошаною до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

НАГОЛОСИ Й АКЦЕНТИ

ДВАНАДЦЯТЬ «ЧОМУ» ВОЛОДИМИРУ ПУТІНУ

Зважаючи на велику зайнятість російського президента підготовкою військової інтервенції до сусідньої незалежної держави, викладаю в цьому відкритому листі свої запитання, що накопичилися останнім часом. Ставлю їх як колишній радник міністра закордонних справ, як журналіст з 35-річним стажем і, нарешті, як громадянка країни, в якій Володимир Путін править останні 14 років. Отже, запитання президенту Російської Федерації:

1. Чому вдруге за ваше президентство ви втягуєте мою країну у війну за межами її території? У 2008 році ви вже посварили Росію з Грузією, зруйнувавши вікові добросусідські відносини між нашими народами. Ці відносини з великими труднощами латаються і не відновлені донині. На черзі ще один братній народ і ще один наш сусід – Україна, куди за вашим розпорядженням вже вирушили (наразі без розпізнавальних знаків) російські молоді люди воювати з їхніми українськими однолітками.

2. Чому з вашої нелегкої руки Росія втручається у внутрішній конфлікт українців з українцями, адже більшість громадян, нібито заради яких ви вирішили спрямувати свою армію до Криму, – громадяни України, а не Росії? Ви самі в своїх інтерв'ю називаєте об'єктом вашого захисту «російськомовних мешканців». Так кого ви все-таки захищаєте – тих, що опинилися в непростій ситуації, в тому числі через волюничі заяви ваших міністрів і депутатів, громадян Росії в Криму чи «російськомовних» громадян України? Неважко уявити, який хаос вибухне в світі, якщо, слідуючи вашій «логіці», французи почнуть захищати франкомовних, американці та англійці – англомовних, а іспанці іспаномовних мешканців подібним способом.

3. Чому ви боїтеся визнати, що в Україні відбулося всенародне повстання проти антинародного режиму (мабуть, уявляєте Майдан на Червоній площі в Москві), який прокрився, а його головний представник, президент Янукович ганебно, під завесою ночі втік, що перетворило всі ухвалені раніше угоди між ним і лідерами опозиції на папірці, які втратили будь-яку силу й сенс? Підтвердженням чому є самоусунення від справ і ганебна втеча з країни вашого ко-

леги й ставленника Януковича (підбгавши хвіст, або що там людина успадкувала від своїх далеких предків). Ви хоча б подивилися на його «Межигір'я» в інтернеті, щоб зрозуміти, про що він дбав всі роки свого так званого президентства (покрив не тільки мільярди доларів з державної казни, а й навіть стародруки з музеїв).

4. Чому замість того, щоб сприяти нормалізації ситуації, допомогти новому керівництву в Києві охолодити гарячі голови радикалів з «Правого сектора», що природно й неминуче примкнули до народного повстання, ви провокуєте ситуацію, сприяєте розколу сусідньої держави і створення чергової гарячої точки на кордоні з Росією в центрі Європи?

5. Чому замість розумних і освічених людей ви набираєте собі в радники сірих «трісчників»? Хто пише для вас записки про ситуацію в Україні (ще й слово «фашист», явно не розуміючи його первісного сенсу, вживають стосовно людей, що увійшли у новий Кабінет міністрів сусідньої держави)? Молодого москвича, який закріпив російський прапор над будівлею Харківської адміністрації, депутат Держдуми Росії в телевізійному ефірі порівнює із Кантарією, що підняв стяг Перемоги над рейхстагом у 1945 році. До речі, навіть націоналістичний «Правий сектор» на своєму офіційному сайті проявив більше мудрості, нагадавши «всім громадянам України, незалежно від національності, що їхня боротьба є антиімперською, а не русофобською».

6. Чому ви фактично порушуєте зобов'язання поважати незалежність, суверенітет та існуючі кордони України, взяті Росією разом із США та Великою Британією в 1994 році після підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї?

7. Чому ви хочете посварити Росію з усім світом, знищити всі досягнення, яких російським дипломатам і, не в останню чергу, представникам громадянського суспільства, котрі викликають у вас таку алергію, вдалося домогтися за останні два десятиліття, щоб поправити жадливий імідж країни-спадкоємиці СРСР, тим самим забезпечивши її керівникам статус тих, кому потискають руку в компанії світо-

вих лідерів? Невже ви не усвідомлюєте, що проти вашого режиму постав весь світ і навіть Гілларі Клінтон, яка ще недавно робила з вашим міністром закордонних справ «перезагрузку», назвала вас Гглером?

8. Чому на угоду безвідповідальним російським ура-патріотам, а заодно всім, хто хотів би поповнити рахунки та кишені, погравши у чергову «війнушку», ви втягуєте Росію в авантюру, прирікаєте співгромадян на неминуче погіршення і без того складного економічного та соціального стану?

9. Чому ви робите все, щоб ми опинилися в економічній, політичній та дипломатичній ізоляції, щоб знову, неначе в тюрмі, носили страхотливі куфайки й чоботи, виготовлені фабрикою «Більшовичка» й раділи, як у СРСР, імпортом черевиком і кросівкам так, неначе це дар Божий з небес, щоб їздили на «Жигулях», споглядаючи які західні люди хапаються за животи від сміху, щоб відпочивали тільки на курортах завойованого вами Криму і щоб у світі на росіян знову показували пальцем як на прокажених, а ваші совісні співгромадяни соромилися своєї країни?

10. Чому ви хочете перетворити Росію на великий концтабір, де частина людей ходить строем, мукаючи щось нерозбірливе про вашу уявну велич, а інша тихо ремствує по кухнях або голосно – на шляху в місця позбавлення волі?

11. Чому ви допускаєте, щоб молоді люди, які вийшли висловити незгоду з політикою влади на дозволений законом мітинг і котрі мимохіть стали учасниками зіткнень із правоохоронцями, що бездарно несуть свою службу й котрим, як було доведено судом, не заподіяно шкоди здоров'ю, замість адміністративних штрафів отримали багаторічні реальні терміни ув'язнення, а поліцейський, що здійснив з'валтування «при виконанні», покараний за свій злочин умовно?

12. І, нарешті, ви так зухвало й безсоромно брешете тільки світові й нам усім, вашим співгромадянам, чи й самому собі теж?

Галина Сидорова,
голова ради Фонду
журналістських розслідувань
(Москва)

УКРАЇНА І СВІТ

Перший календарний день весни ознаменувався ще нечуваною й небаченою у новітній світовій історії зухвалою агресією імперської Росії проти незалежної України, яка тільки-но повалила злочинний і наскрізь корумпований режим Януковича. Осатанілий від злості Путін, який програв усі раунди революційному Майдану, використав останній аргумент – автомат Калашникова. Його війська, порушивши всі норми міжнародного права й двосторонніх угод, вдерлися на українську землю. При цьому Путін на весь світ заявляє, що захищає росіян і російськомовних громадян, яких буцїмто в Україні утискують. Більше того, він визнає законним президентом Януковича й заявляє, що нинішня українська влада – нелегітимна. Втім, усі ці псевдоаргументи не можуть увести в оману світ, який одноставно й рішуче піднявся на захист незалежної України. На боці Путіна не виступив жодний політичний діяч планети, жодна міжнародна організація чи установа. Його дії засудив навіть президент Казахстану Н.Назарбаєв, який репрезентує країну, що входить до путінського Митного союзу. По всій планеті відбулися й нині тривають мітинги солідарності з українським народом. З рішучим осудом російської агресії виступив генеральний секретар ООН Пан Гі Мун, Рада безпеки ООН, НАТО, ОБСЄ, лідери Євросоюзу, США, Великої Британії, Франції, Німеччини й навіть Китаю.

БАРАК ОБАМА: «РОСІЯ ЗАПЛАТИТЬ ЗА АГРЕСІЮ ВИСОКУ ЦІНУ»

Відразу після вторгнення російських військ на територію України, зокрема в Крим, президент США Барак Обама виступив із заявою, в якій, зокрема, наголошується:

«В останні декілька днів Сполучені Штати реагують на події, які розвиваються в Україні. Протягом цієї кризи Сполучені Штати абсолюті чітко стояли на позиціях відстоювання єдиного принципу – українці мають право визначати своє власне майбутнє. Разом з європейськими союзниками ми закликали до припинення силового протистояння і закликали українців піти шляхом стабілізації країни, створення представницького уряду та провести вибори цієї весни.

Я також розмовляв декілька днів тому з президентом Путіним, і моя адміністрація перебуває в щоденному зв'язку з офіційними особами Росії. Ми дали їм чітко зрозуміти, що вони можуть бути частиною зусиль

міжнародної спільноти у підтримці демократичної, вільної від диктатури, стабільної й суверенної України, що є в інтересах не лише України та міжнародної спільноти, але й в інтересах Росії. Але нині ми глибоко занепокоєні повідомленнями про військові пересування, які здійснює Російська Федерація на території України, зокрем а в Криму. Росія має історичні зв'язки з Україною, включно з культурними та економічними зв'язками та військовою базою в Севастополі. Але будь-яке порушення суверенітету України та її територіальної цілісності буде глибокою дестабілізацією, що не є в інтересах України, Росії чи Європи.

Я також вітаю тактику стримування з боку українського уряду та відданість України міжнародним домовленостям.

Нинішнє вторгнення – це втручання в українські внутрішні справи, зухвале порушення міжнародних

законів і зобов'язань Росії поважати незалежність, суверенітет та кордони України. Лише через декілька днів після Олімпійських ігор це призведе до засудження Росії в світі. Сполучені Штати будуть разом з міжнародною спільнотою і запевнюємо, що Росія заплатить за агресію проти України високу ціну». У телефонній розмові з Володимиром Путіним, яка тривала півтори години, президент Обама заявив, що порушення норм міжнародного права з боку Росії призведе до повної політичної та економічної ізоляції Росії. Президент США також висловив глибоку стурбованість у зв'язку із зухвалим порушенням Росією українського суверенітету й територіальної цілісності, норм міжнародного права, Статуту ООН, угоди Росії з Україною від 1997-го року, Будапештського меморандуму 1994-го року та Гельсінкських угод.

Токаючись прес-конференції, яку Путін провів 3 березня й на якій

він посилався на прохання Януковича розпочати війну проти України, Обама сказав: «Президент Путін, здається, тепер має іншу групу юристів, які готують інший набір інтерпретацій, але не думаю, що це хоч когось обдурить».

«Народ України, – сказав Б.Обама, – має право визначати своє майбутнє. Я розпорядився продовжити невідкладну роботу з міжнародними партнерами, щоб забезпечити підтримку українського уряду, в тому числі надання негайної технічної та фінансової допомоги. Надалі ми продовжуватимемо тісні консультації з союзниками та партнерами, урядом України та Міжнародним валютним фондом, щоб забезпечити новий уряд значною допомогою для забезпечення фінансової стабільності, підтримати необхідні реформи, щоб дозволити Україні провести успішні вибори та щоб підтримувати Україну на шляху до демократичного майбутнього».

«Ні – окупації України!» Вільнюс (Литва)

ДОНАЛЬД ТУСК: «ПУТІН ЗЛЯКАВСЯ»

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск заявив, що Європа та світ не потерплять акту агресії Росії проти України. «Ми – близько від чорного сценарію, – сказав він. – Сьогодні українці, які знову зібралися на Майдані, та всі інші громадяни Української держави повинні знати, що мають справжніх друзів, і цей історичний драматичний момент буде тестом правди. Він вплине на десятиліття відносин між народами й державами в цій частині світу».

Глава польського уряду вважає озвучені 3 березня Володимиром Путіним звинувачення в підготовці українських «бойовиків» у Польщі свідченням роздратування через ефективність дій західних держав в справі України.

«Це означає, що те, що готували тривалий час, а саме: дії Польщі в рамках Європейського Союзу та підготовка до агресії Росії, принесли сьогодні ефект та виглядає як те, що дратує деяких, у тому числі Путіна?» – сказав Туск.

Він назвав звинувачення Путіна «далекими від реальності» та «приреченою на поразку спробою» використати Польщу, а також згадувану Литву, від решти держав Заходу, котрі солідарно діють в справі підтримки України.

Туск закликав Європу й далі чинити тиск на Росію. «Присутність поляків в Києві не мала такого характеру, який приписує нам Путін. Усі ми бачили, що багато польських громадян висловлювали повну солідарність з тими, хто боровся за демократію на Майдані, але водночас не може сприймати цих формулювань, котрі були озвучені на цій прес-конференції?» – сказав він.

Туск також попередив, що світ стоїть на межі глобального конфлікту через дії Росії в Україні. «Давайте пам'ятати, що Путін сказав, що все ще зберігає право використання військових для придушення завоювань революції в Україні. Але чітко видно, що міжнародна солідарність та послідовність дій останніми днями принесла результат – Путін злякався», – сказав глава польського уряду.

Підготував Андрій Гурін
Спеціально для «Нової газети»

РОСІЙСЬКІ ПРАВОЗАХИСНИКИ: «ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ – НЕАДЕКВАТНЕ РЕАЛЬНІЙ СИТУАЦІЇ»

У зв'язку з вторгненням російських військ на територію України Рада з розвитку громадянського суспільства та прав людини при Президентові Росії виступила із заявою, в якій, зокрема, наголошується: «Після того, як Рада Федерації дала дозвіл на використання збройних сил на території України, наші країни опинилися на порозі війни. Необхідність використання армії мотивується загрозою

російським громадянам і співвітчизникам. Справді, відомі випадки сваволі й насилля, які чинилися в Україні різними політичними силами. Однак використання зовнішньої військової сили, пов'язане з порушенням суверенітету сусідньої держави, що протирічить міжнародним зобов'язанням Росії, на нашу думку, абсолютно неадекватне масштабу цих порушень. Зокрема, інформація про напади,

заворушення та вбивства на території Криму недостовірні й перебільшені. За свідченням члена нашої Ради Андрія Юрова, який перебуває в Криму, жертв і поранених серед мирного населення та військовослужбовців, про що йшлося на засіданні Ради Федерації, яка дозволила вводити війська в Україну, не було.

Використання військ завжди тягне за собою подальшу еска-

ляцію насилля й масштабні порушення прав людини. Проблеми України повинні розв'язуватися політичним урегулюванням і постійним пошуком компромісу з важливих спірних питань, але аж ніяк не з допомогою введення іноземних військ.

У цьому зв'язку ми вважаємо за необхідне повністю виключити використання збройних сил Росії під час урегулювання внутрішньополітичної кризи в Україні.

Пікет протесту проти вторгнення в Україну. Червона площа, Москва (Росія)

Демонстрація солідарності з народом України біля пам'ятника Святому Володимирі. Лондон (Велика Британія)

НІ - ВІЙНІ!

Інтервенція Росії сколихнула всю Україну. З рішучим протестом проти неї виступили не тільки традиційно патріотичні українські інституції, а й ті, хто ще вчора був «п'ятою колоною» й виступав за руйнацію незалежної Української держави. Громом серед ясного неба стало звернення в зв'язку з російською агресією Української православної церкви Московського патріархату, яка була надійним оплотом Росії Путіна-Кирила Гундяєва всі 20 з лишком років української незалежності. Саме на неї покладався Путін і патріарх Кирило (Гундяєв) у своїх намірах розбудувати «руській мір». І ось тепер – такий облом. Це підтверджує тезу про те, що епоха Українменшого брата, якого дуже скоро вдасться затягнути у новітній СРСР, минає. На зміну їй надходить епоха очищеної від янучарів української України, епоха України в сім'ї вольній, новій європейських народів. А ігри Путіна з військовим вторгненням виявилися черговим жупелом, з допомогою якого російський диктатор пробував налякати Україну, але дістав облизня.

Українські військовики в Криму готові боронити Вітчизну до останнього набою

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

1 березня 2014 року Рада Федерації Федерального зібрання РФ за поданням Президента Росії дала згоду на застосування російських військ в Україні. Введення військових сил іншої держави на територію України є загрозою не тільки для нашої країни, але й для миру та спокою на Європейському континенті загалом.

Ми закликаємо владу Росії відмовитися від військового та іншого, не передбаченого міжнародним правом та двосторонніми угодами, втручання у внутрішні

справи України. Російські можновладці мають усвідомити свою відповідальність перед Богом і людством за можливі непоправні наслідки військового конфлікту на українській землі.

Український народ має дружні, братні почуття до російського народу. Громадяни України не бажають розпалювання ворожнечі. Ми хочемо й надалі будувати з Росією братні відносини як суверенна, незалежна держава.

Ще раз засвідчуємо визнання легітимними сформованих Вер-

ховною Радою України органів державної влади та призначених Головою Верховної Ради України, в.о. Президента України О. Турчиновим та Урядом України посадових осіб.

Ми звертаємося до міжнародного співтовариства з проханням зробити все можливе для збереження миру в Україні та збереження територіальної цілісності, суверенітету і недоторканості кордонів Української держави. Підтримавши мир і стабільність в Україні загрожує зруйнувати всю сучасну

систему світової безпеки. Тому слід вжити всіх заходів, щоб в Україні внаслідок введення іноземних військ не розгорілася війна. Церкви та релігійні спільноти України – з українським народом! Закликаємо усіх до посиленої молитви за нашу Батьківщину. Нехай Господь береже всіх нас!

Дорогі брати й сестри! Відбулося зухвале військово вторгнення в Україну ворога усіх народів Центральної і Східної Європи – московської імперії. Це вторгнення направлено не лише проти українського народу, але й проти усіх громадян України. Зокрема, значною мірою воно спрямоване проти кримсько-татарського народу. Гадаємо, абсолютна більшість кримських татар чудово знає, що таке російська окупація.

У зв'язку з цим закликаємо Меджліс, інші організовані групи

кримсько-татарського народу та всіх кримських татар активізувати свою діяльність і, розробивши план дій, розпочати партизанську боротьбу проти окупантів. Українські націоналісти вже давно виступали за створення Кримської татарсько-української автономії. На жаль, її доведеться виборювати кров'ю, але на все воля Божа.

Відстоїмо нашу спільну свободу й державність! Слава Україні! Слава кримсько-татарському народу! Перемога буде за нами!

+ Онуфрій,

Головуючий у ВРЦІРО, Митрополит Чернівецький і Буковинський УПЦ-МП, Місцєблюститель Київської митрополичої кафедри

Російські окупанти вимагали від українських військовиків скласти зброю й переходити на їхній бік

ЗВЕРНЕННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ДО МЕШКАНЦІВ КРИМУ

Дорогі співгромадяни! Дорогі кримчани!

Від імені жителів Львівщини прийміть запевнення в дружбі та глибокій пошані. Ми – єдиний і великий народ, що хоче жити у взаємній згоді, мирі та справедливості. Громадяни України, до якого етносу вони не належали б, де вони не проживали б та якою мовою вони не розмовляли б, мають беззаперечне право на свободу пересування, підприємництва й гарантії безпеки з боку держави.

Те, що сьогодні відбувається в Криму, – це не просто результат багаторічної кампанії дезінформації з метою розпалювання ворожнечі між регіонами України. Реалізовується чіткий, заздалегідь підготовлений план військового вторгнення та анексії Криму.

Ми сподіваємося на ваше розуміння, що вторгнення військ Російської Федерації насправді спричинить до розорення і без того небагатого населення півострову, зробить бідняками більшість з вас, хто від літа до літа живе надіями кращого прибутку. Нічим не обґрунтований збройний напад поставить жирну крапку на багатолітніх зусиллях тих, хто розбудував інфраструктуру туризму та рекреації – все піде прахом. Ми, ваші львівські побратими, не хочемо цього, ми любимо Крим та, як і ви, не хочемо, щоб він з курортної території перетворився на ще одну гарячу точку.

Для більшості українців, де вони не проживали б, в Сімферополі чи Трускавці, Російська Федерація, яка нахабно відбирає в Україні Крим, перетвориться на баналь-

ного окупанта, в якого горітиме під ногами земля.

Більшість українців Західної України завжди виступала за міжнародну злагоду.

Крим – це частина великої держави Україна, де мають право жити, працювати поруч, виховувати дітей у сім'ях і росіяни, і кримські татари, і українці Заходу та Сходу. Наші двері для Вас завжди були і будуть відкритими!

Ми не хочемо розставатися з Кримом тільки тому, що цього забажав диктатор-президент сусідньої держави. Ми прагнемо бути разом. Ми віримо у вас, вашу мудрість, ваш характер і сміливість заявити про себе. Сьогодні нам, як ніколи, потрібні згуртованість та єдність. В єдності – сила нашого народу! Нехай живе і процвітає український Крим!

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ ТА РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Дорогі брати й сестри! У цей важкий час, коли військові підрозділи Російської Федерації, порушуючи міжнародні та двосторонні угоди, увійшли на суверенну територію України, а Рада Федерації за поданням Президента Росії дала згоду на застосування російських військ в Україні – ми найперше закликаємо всіх вас і всіх людей доброї волі до солідарності, молитви за Україну та український народ.

Ми закликаємо владу Росії схаменутися й зупинити агресію проти України, негайно вивести свої війська з української землі. Вся відповідальність перед Богом і перед людством за непоправні наслідки подальшої ескалації насильства повністю лягає на керівників Росії.

У нашій державі немає утисків за ознакою мови, нації, віровизнання. Тому ми свідчимо – всі намагання російської пропаганди представити події в Україні як «фашистський переворот» і «перемогу екстремістів» абсолютно не відповідають дійсності.

Дорогі брати й сестри в Росії! Український народ має лише дружні, братні почуття до російського народу. Не вірте пропаганді, яка розпалює ворожнечу між нами. Ми хочемо й надалі будувати з Росією дружні, братні відносини – але як суверенна, незалежна держава.

Ми звертаємося до міжнародного співтовариства, до країн-гарантів безпеки України – США та Великої Британії, до Європейського Союзу, до ООН та ОБСЄ: зупиніть інозем-

не вторгнення в Україну й грубе втручання в наші внутрішні справи! Підрив миру і стабільності в Україні загрожує зруйнувати всю сучасну систему світової безпеки. Тому слід вжити всіх заходів, щоб в Україні не розгорілася війна.

Брати й сестри! Наші Церкви та релігійні організації України – з українським народом! Твердо знаємо: Бог не в силі, а в правді. Правда – на боці українського народу, тому ми переможемо! Нехай Господь береже всіх нас!

Патріарх Філарет (Денисенко), Предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріархату; Верховний Архієпископ Святослав (Шевчук), Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви; Михайло Паночко, Старший єпископ Церкви християн віри євангельської України; В'ячеслав Нестерук, Голова Всеукраїнського Союзу об'єднаних євангельських християн-баптистів; Віктор Алексєєнко, президент Української Уніонної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня; В'ячеслав Горпинчук, Єпископ Української Лютеранської Церкви; Леонід Падун, Старший єпископ Української Християнської Євангельської Церкви; Яків Дов Блаих, Головного рабин м. Києва та України Об'єднання юдейських релігійних організацій України

ЗА УКРАЇНУ!

ство» Сергія Аксьонова, партія якого на виборах до Верховної Ради Криму виборала всього 4 відсотка голосів. На російських багнетах зміцнив свої позиції спікера Верховної Ради Автономної Республіки Крим ще один шовініст, який бачить півострів тільки в складі Росії, Володимир Константинов.

При цьому Москвою було розгорнуто безпрецеденту пропагандистську кампанію, мета якої – обрехати нову українську владу й обгрунтувати зухвале вторгнення в Україну. Американське посольство в Москві поширило в інтернеті відповіді пропагандистам Кремля, де на кожний їхній псевдоаргумент висунуто базоване на фактах і правді спростування.

В.Путін зі своїм міністром оборони С.Шойгу спостерігають за ходом навчань Західного військового округу, якому відводилася роль головної ударної сили в разі масштабної війни проти України

ІНТЕРВЕНЦІЯ!

Російські війська вторглися на територію України

Те, що у західних столицях називали гіпотетичним і мало-вірогідним, сталося. Російська воєнщина за наказом свого головнокомандувача В. Путіна, якого федеральний канцлер Німеччини Ангела Меркель назвала неадекватним, порушивши всі можливі міжнародні й двосторонні угоди, вдерлася на територію суверенної України. Після Олімпіади в Сочі Путін, побачивши кадри з Києва, де повсталий народ скидав на Майдані його холю Януковича, вирішив діяти швидко й рішуче. В ніч на 1 березня він звернувся до Ради Федерації (верхньої палати Державної Думи Росії) з проханням надати йому право ввести війська в Україну. Рада Федерації на чолі з відданою Путіну лакузою (українкою, до речі) Валентиною Матвієнко, незважаючи на відсутність усіх «сенаторів», одностайно проголосувала за таке рішення, й руки диктатора були розв'язані.

Втім, кагебіст Путін навіть у цій ситуації вирішив діяти не напряму, а з використанням «маскараду». Він віддав наказ окупувати Крим не з символікою збройних сил Росії на техніці й одностроях, а по-зłodійськи – невстановленими людьми у військовій формі, на якій зрізані всі розпізнавальні знаки. Окрім того, всупереч угоді про перебування на території України російського Чорноморського флоту, його особовий склад вийшов за межі пунктів дислокації й почав відігравати роль багнетів, на яких Москва сядовила у владні крісла в Сімферополі своїх ставлеників. Саме військовики Чорноморського флоту та солдати й офіцери з числа окупаційних військ Росії захопили будівлі Верховної Ради Криму, Ради міністрів й розіграли фарс з призначенням новим прем'єр-міністром Кримської автономії лідера промосковської, шовіністичної й вкрай антиукраїнської партії «Руское єдин-

Кремль: опозиція порушила угоду, укладену з Януковичем 21 лютого.

Відповідь: у рамках даної угоди Верховна Рада ухвалила закон про повернення України до Конституції 2004 року. У відповідності з умовами угоди, Янукович мав 24 години, аби підписати цей закон, після чого протестуючі повинні були звільнити низку урядових приміщень і вдатися до інших кроків, спрямованих на зниження напруженості. Але замість підписання закону Янукович вночі вийшов з Києва і счез. Отже, саме Янукович не виконав угоду від 21 лютого. Фракція Януковича у Верховній Раді разом з усіма депутатами проголосувала за за-

Регулярні частини російської армії вдерлися на територію України без розпізнавальних знаків на техніці та уніформах, що дало підстави журналістам іронічно називати їх «неопізнаними стріляючими об'єктами»

Російські війська перекидалися в Крим з допомогою військово-транспортних літаків та бойових гелікоптерів

кон про усунення його від посади й формування нового уряду.

Кремль: уряд України нелегітимний і не представляє народ України.

Відповідь: Новий уряд України було затверджено Верховною Радою 371 голосом «за», тобто конституційною більшістю, за підтримки всіх партій, за винятком комуністів.

Кремль: Верховна Рада перебуває під впливом екстремістів і терористів.

Відповідь: Верховна Рада є найбільш представницьким органом влади в Україні, а недавні закони ухвалювалися пе-

З допомогою кадрових військовиків Москва захопила в Сімферополі будівлі Верховної Ради Автономної Республіки Крим та кримського уряду

реважною більшістю, в тому числі й представниками Східної України.

Кремль: етнічним росіянам в Україні загрожує небезпека.

Відповідь: немає жодних фактів, які це підтверджували б. Навпаки, нова українська влада вважає пріоритетним завдання встановлення повного примирення в країні й участь усіх політичних партій в її житті. Чи знають в Кремлі, що в.о. обов'язки президента України О.Турчинов – також етнічний росіянин, і в складі нового уряду таких осіб немало?

Відповідь: російські військові об'єкти були й залишаються в безпеці, і нова українська влада зобов'язалася дотримуватися всіх угод, у тому числі й тих, котрі торкаються російських баз.

Кремль: Київ намагається дестабілізувати ситуацію в Криму.

Відповідь: навпаки, це російські військові були виведені зі своїх місць дислокації, щоб захопити органи влади й об'єкти інфраструктури Криму. Уряд України, на протипагу цьому, діє стримано й шукає діалогу.

Останнє твердження Кремля особливо зухвале, оскільки саме з допомогою розквартированих в Криму військ Чорноморського флоту Росія спробувала спочатку заварити на півострові «кашу», а пізніше стрімко провести аншлюс Криму.

Співдиректор міжнародних програм Центру Разумкова Олексій Мельник вважає, що перебування Чорноморського флоту в Криму відіграло в нинішніх подіях вирішальну роль. Росія й надалі використовуватиме цю військову силу для дестабілізації ситуації в Україні,

Кремль: російські бази в Криму перебувають під загрозою.

а в разі можливості – захоплення її територій. «Ми до себе пустили «троянського коня» й тепер бачимо, як з нього вилізає ціла зграя невідомих людей з кулеметами й автоматами. Вони призначають керівників, захоплюють наші установи й військові частини, встановлюють свої порядки, плюючи на всі існуючі домовленості. Це урок на майбутнє: цієї загрози необхідно раз і назавжди позбутися», – сказав О.Мельник.

У Державній Думі Росії зареєстровано законопроект про анексію Криму. Згідно з документом, основною його метою є правове оформлення приєднання частини території України з наданням їй статусу автономної республіки, краю чи області в складі Російської Федерації. Це відповідь тим, хто ще наївно вірить, що Росія не зазіхає на Крим.

Відомий французький політолог, один з провідних фахівців у світі по Росії та Східній Європі Жан-Сильвестр Монгреньє так відреагував на вторгнення російських військ в Україну: «Доктрина «ближнього зарубіжжя» й геополітичний ревізіонізм, котрі взяв на озброєння Кремль, лягають у логіку перегляду європейських кордонів. Ця логіка набула чіткості в останнє десятиліття, а фактична анексія частини грузинської території дала їй історичний прецедент. У нинішньому випадку більш загальна задумка інтеграції України в майбутній Євразійський союз була зірвана українським всенародним повстанням. Таким чином, у Путіна й виникло бажання присвоїти бодай Крим – у розрахунок, можливо, й на Східну Україну. В Кремлі й владних колах, наближених до Путіна, до захоплення Криму були готові задовго до нинішніх подій. Однак рішення про інтервенцію було ухвалено після несподіваного геополітичного перевороту, пов'язаного з повстанням в Україні. Воно приймалося спонтанно, без будь-якого планування в точному сенсі цього слова, але й не через випадковий збіг обставин. Його можна, радше, назвати непередбачуваним прибутком, якщо послугоуватися економічними термінами. Події, які відбулися в Криму, лягають у те, як російська влада уявляє собі геополітичне облаштування світу, але якщо б Кремль міг напружити перетворити Україну на свого сателіта, жодної необхідності у відкритій військовій агресії не було б. Путіну все перебило повстання на Майдані. Більше того, він відчув, що Майдан загрожує і йому особисто. А вже приклад українців можуть дуже швидко наслідувати й громадяни Росії, які втомилися бачити всі ці Рубльовки, замки, палаци, нечувану розкіш за рахунок трудового люду».

Останні події в Україні змусили Захід прокинутися. Ще зовсім недавно сюжет на CNN про Україну сприймався як щось особливе. А сьогодні цей телеканал розповідає про Укра-

їну цілодобово, а його головні тележурналісти не вилізають з України. І хоча західні уряди все ще дуже обережні у стримуванні Росії, вони вже менш наївні, ніж це було ще п'ять-сім років тому, коли російські війська окупували частину Грузії. Тоді Захід не довів справу до кінця. Забув про Грузію. Забув про потенційні загрози. Безкарність породила вседозволеність. Путін розв'язав війну не з Україною, але з усім довірливим, часом байдужим і неважним західним світом. Сьогодні на Заході чи не вперше за всі 15 років Володимира Путіна у владі, прозріли. Такого лицемірства й зухвальства, певно, не бачили навіть старожили західних демократій, які

співпрацю з Росією через дії Москви в Україні. Про таке рішення Північноатлантичної Ради повідомив після закінчення засідання Ради Росія – НАТО генеральний секретар альянсу Андерс Фог Расмуссен.

«Жодних засідань на рівні цивільних або військових співробітників на сьогодні. Рішення про подальшу співпрацю з Росією ухвалюватиметься на засіданні міністрів закордонних справ у квітні. Крім того, НАТО призупинило планування першої спільної операції: морського ескорту для американського корабля «Сарп Рей», який бере участь у нейтралізації хімічної зброї Сирії», – поінформував Расмуссен про іншу складову рішення щодо Росії.

військові навчання, ширше включатиме Україну в багатонаціональні проекти з нарощування оборонних можливостей. Це, за словами генсека, доповнить міжнародні зусилля на підтримку народу України й наблизить вступ України до альянсу. Расмуссен відкрито заявив про готовність НАТО прийняти до своїх лав Україну, якщо вона цього захоче. Нарешті! Тепер все справді залежить тільки від нас.

Чи можна сьогодні казати, що Путін програв і злякався санкцій Заходу? Ні, він виробляє нову тактику і з Криму добровільно не піде. Сьогодні наші військові частини в Криму перебувають у складній ситуації. Окрім встановленої російськими військами блокади, українські військовос-

возять своїми автами, несуть в руках. Але цього недостатньо. Міністерство оборони України повинно організувати транспортне авіасполучення із заблокованими частинами і забезпечити українських військових усім необхідним. Це можна організувати силами вертолітних авіаескадриль, які базуються під Херсоном. Організація таких авіамостів зміцнить психологічний стан людей, які отримують підтвердження того, що Українська держава про них не забула, і дозволить фізично витримати будь-яку облогу. Використання транспортних гелікоптерів дозволить перекидати вантажі на обмежені розмірами майданчики військових частин. У разі неможливості здійснити посадку на таких майданчиках, вантажі можна скинути десантно-штурмовим способом. Так само можна забезпечити підкріплення особовим складом десантних підрозділів. Досвід афганської війни, під час якої на гелікоптерах Мі-6 та Мі-8 в горах Афганістану врятували не один підрозділ, підказує, що треба діяти аналогічно. Треба, щоб уся Україна стала на захист українських військових частин, які опинилися в облозі й тримають оборону. Не ми почали цю дивну військову гру «Зарниця» в Криму, але нам треба втримати свої позиції і не втратити людей.

Москва досі не відкликала своїх військовиків назад на бази, все ще відмовляється визнати уряд у Києві, і ситуація на місцях залишається вкрай напруженою. Хоч найсвіжіші повідомлення з Криму свідчать, що Путін потроху відступає. Він наляканий таким одностайним осудженням всією планетою своєї авантюри й вирішив залагти у барліг. Аби дочекатися більш сприятливої пори. Не дати йому її дочекатися – наше нагальне завдання.

Як би не складалася ситуація в Криму та східно-південних регіонах України, немає жодних сумнівів, що Путін та його камарилья програвуть. Важливо тільки, щоб він на власній шкурі відчув, що ціну за такі речі справді доводиться платити дуже високу. Таку, як за свої злочини проти народу заплатили Чаушеску, Каддафі чи Мілошевич. Бо, як відомо, кагебісти колишніми не бувають. А підполковник КГБ Путін добре вчився в гебешній школі і знає, що після поразок потрібно залагти в «окопи», швидко залізати рани й робити вигляд, що нічого естраординарного не сталося. Сталося й дуже багато. От тільки Володимир Путін, здається, цього ще не усвідомлює. Недаремно ж у бесіді з президентом США Бараком Обамою канцлер Німеччини Ангела Меркель назвала його неадекватним хвальком, що втратив зв'язок з реальністю.

**Хома Мусієнко,
Тарас Гнип**

Коли верстався номер. МАРІОНЕТКОВА Верховна Рада Криму ухвалила 6 березня рішення про приєднання півострова до Росії. Жодної юридичної сили це рішення не має, оскільки суперечить Конституції України.

Командир військової частини ВПС України полковник Юлій Мамчур у Бельбеку, поблизу Севастополя, разом зі своїми підлеглими безстрашно вийшов без жодної зброї назустріч озброєним до зубів окупантам, співаючи «Ще не вмерла Україна»

ще пам'ятають часи холодної війни. Агресія проти України, засідання Ради безпеки ООН, прес-конференція російського президента – усе це просякнуте підтасовкою фактів, зневагою, брехнею, прагненням домінувати, повчати. Головна перевага України якраз і полягає в тому, що Захід має вже менше ілюзій. Чи достатньою є реакція Києва на військову агресію Росії в Криму? Наскільки правильною є кадрова політика нової влади в безпековій сфері? На думку експертів, Києвом був обраний найоптимальніший варіант – тактика українських військовиків. Дуже важливо, що українські командири в Криму змогли професійно оцінити цю ситуацію і обрати найкращу тактику – стримування агресора. Завдяки витримці українських командирів і військовослужбовців план «А» Путіна був зірваний.

Зовсім інакше дивиться тепер на Україну й НАТО, яке приймало в свої лави румунів і болгар, а нам казало: ви не відповідаєте нашим стандартам, працюйте. Тепер, відчувши дихання російського ведмедя, який завтра посуне до Ламаншу, у штаб-квартирі альянсу заспівали зовсім іншу пісню.

5 березня НАТО ухвалило в Брюсселі рішення переглянути

Українські моряки, незважаючи на зраду їхнього командувача адмірала Березовського, залишилися віддані своєму народу й присязі

«Ми вирішили інтенсифікувати відносини між НАТО з Україною. 6 березня я зустрівся з Арсенієм Яценюком, щоб висловити нашу підтримку», – додав він. За словами Расмуссена, НАТО готове активізувати співпрацю з Україною, зміцнювати взаємодію з нею, надавати підтримку демократичним реформам, активізувати контакти з українським цивільним і військовим керівництвом. Крім того, альянс більше допомагатиме зміцненню потенціалу українських військових, у тому числі через спільну підготовку військ і

лужбовці перебувають під психологічним тиском. Їм погрожують і намагаються схилити до зради Батьківщини підкупом. Саме на ці юдині срібняки спокусився щойно призначений Турчиновим командувач українських ВМС адмірал Березовський. Але найголовніше те, що наші моряки, авіатори, морські піхотинці та бійці протиповітряної оборони потребують масованої, активної підтримки всієї країни. Це добре, що прості люди з Севастополя, Бахчисарая, Сімферополя, Одеси та інших міст везуть нашим воякам харчі. Під-

АМЕРИКА-УКРАЇНА

Державний секретар США Джон Керрі у вівторок, 4 березня, відвідав Київ. По прибутті на летище в Борисполі, де його зустріли виконавчач обов'язків міністра закордонних справ України Андрій Дещиця, посол США в Україні Джефрі Пает і заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд, він назвав вторгнення російських військ на територію України інтервенцією. «Якимось чином росій-

ду, який вирішив у цей тяжкий для України момент вдатися до агресії й погроз.

Контраст між ними очевидний: незламні українці, котрі продемонстрували силу в своєму єднанні, з одного боку, й російський уряд, у котрого закінчилися відмовки та який ховається за брехнею й провокаціями, з іншого. В серцях українців і в очах усього світу немає виправдання діям Росії.

Розставимо всі крапки над «ф». Російська влада хоче заповнити нас у тому, що угоду від 21 лютого, яка передбачала мирну передачу влади, було порушено опозицією, не беручи при цьому до уваги той факт, що в історичний момент, коли країна була в біді, коли Київ став центром подій і в ньому зібралися лідери нації, щоб визначити майбутнє країни, саме Янукович порушив зобов'язання підписати цю угоду і, захопивши свої пожитки, втік у темряві ночі, знищую-

Державний секретар США на Майдані в Києві

ДЖОН КЕРРІ В КИЄВІ

Квіти героям Майдану від імені Президента США та американського народу

ські лідери фактично є інтервентами. Проте досі немає доказів тих причин вторгнення, про які каже Росія», – сказав Керрі. Американський держсекретар скептично поставився до аргументації російської сторони, зокрема до повідомлень про напади на церкви на сході країни, існування загрози російським громадянам на території України, а також спроби нової київської влади нібито дестабілізувати ситуацію в Криму.

«Проте всі знають дуже добре, що українські військовослужбовці в Криму жодного разу не вистрелили, не відреагували на жодні провокації, хоч їх оточили війська, які вторглися на чужу територію», – підкреслив держсекретар США.

«США, – продовжив він, – підтверджують своє визнання суверенітету та територіальної цілісності України у відповідності з міжнародним законодавством. Ми засуджуємо акт агресії, здійснений Росією.

Ми є нині свідками того, як в Україні відбуваються колосальні зміни, і в цих змінах ми підтримуємо народ України. Українці потребують сьогодні уряду, схваленого народом. І ми всі нині захоплюємося витримкою, яку демонструє перехідний уряд у процесі переходу до нової системи. Він виявляє стриманість, незважаючи на вторгнення на українську територію російських військ, незважаючи на дії російського уря-

ду, який вирішив у цей тяжкий для України момент вдатися до агресії й погроз.

чи погупто всі документи. Він кинув свій народ, а потім і свою країну. Російський уряд хоче переконати нас у тому, що український уряд чомусь не є легітимним, або що його очолюють екстремісти, ігноруючи той об'єктивний факт, що Верховна Рада є представником українського народу. Обрані українським народом делегати переважною більшістю голосів підтримали новий уряд – і це при тому, що в ній представлені й члени партії Януковича. І саме Рада нині є представником більшості українських громадян.

Джон Керрі також заявив, що західні країни готові вдатися за брутальну агресію до ізоляції Росії. «Якщо Росія вирішить не підтримати деескалацію конфлікту (а судячи з усього, вона вже злякалася і відступає), якщо не працюватиме безпосередньо з урядом України (а ми сподіваємося, що вона змушена буде співпрацювати), тоді наші європейські партнери не матимуть ніякого вибору, як приєднатися до нас і застосувати ті санкції, які ми зробимо для ізоляції Росії в дипломатичному, економічному й міжнародному форматі», – зазначив Керрі.

Про які санкції йдеться? Насамперед США 3 березня вже припинили обговорення з Москвою торгівельних та інвестиційних проектів. Також 3 березня було призупинено військову співпрацю з Росією, Як по-

яснив представник Пентагону контр-адмірал Джон Кірбі, йдеться про скасування спільних військових навчань та візитів в порти.

США та інші держави «великої сімки» одноставно заявили Росії, що не братимуть участі в запланованому на червень цього року самміті «великої вісімки» в Сочі. Це автоматично означає, що «велика вісімка» за участі Росії припиняє своє існування. Лідери найрозвинутіших країн світу побачили, кого вони тримали за свого партнера, і одноставно відмовилися від такого «друга».

Президент США Барак Обама після вторгнення російських військ на територію Криму на зустрічі з радниками з питань національної безпеки обговорив можливість введення й цілої низки інших санкцій по відношенню до Москви. Йдеться, зокрема, про дипломатичну та економічну ізоляцію. «Ми демонструємо Росії, що розглядаємо весь спектр економічних та дипломатичних питань, які призведуть до ізоляції Росії», – заявив Обама. І додав: «Президент Путін та російський уряд повинні задуматися про повагу прав усіх українців і допуск в Крим міжнародних спостерігачів».

Низку санкцій, здатних вплинути на Москву, запропонував і Конгрес. «Необхідно негайно схвалити, вважають конгресмени, розширений список російських чиновників, ко-

трим буде відмовлено в отриманні в'їзних віз і чий активи буде заморожено, – написала напередодні візиту Дж. Керрі до Києва в своїй редакційній статті впливова американська газета The Washington Post. – Російські чиновники, які доклали зусиль до розпалювання військового конфлікту в Україні, а також компанії й банки, які ведуть справи в Криму, повинні бути наступною ціллю». Найбільш дієвою невійськовою зброєю проти Росії, на думку деяких конгресменів, буде ізоляція банківської системи, котра «потопить фінансову систему Росії».

«Російська економіка, на відміну від економіки Радянського Союзу, серйозно залежить від торгівлі із Заходом та західних інвестицій», – наголошується в статті в The Washington Post. Європа не так залежить від російського газу, як це прийнято вважати, пише оглядач цієї газети Стивен Мафсон. Періодичні загрози зриву поставок з Росії в Україну і, відповідно, до Європи, а також зростання поставок з інших країн «знизили могутність цієї російської зброї». Ще в 2012 році норвезька компанія Statoil обігнала «Газпром» за обсягами поставок природного газу в Європу.

Євросоюз також обдумує інші способи економічної ізоляції Росії. Їх обговорять 6 березня в Брюсселі, коли читачі «НГ» вже отримають цей випуск.

Одним із способів тиску на Росію може стати також призупинення переговорів зі спрощення візового режиму. Відомо, що Росія та ЄС ведуть переговори стосовно повного скасування віз, або принаймні полегшення їх отримання.

Введення російських військ в Україну й наступні санкції з боку західних країн можуть обійтися Росії в 3 відсотка ВВП, підраховали напередодні візиту Джона Керрі до Києва експерти Bank of America Merrill Lynch. Щонайменше 50% російських експортних поставок газу до Європи вартістю в 30 мільярдів доларів щороку йдуть через Україну. В разі початку військового конфлікту прокачка буде зупинено.

Деякі наслідки військового конфлікту з Україною Росія відчула вже в понеділок, 3 березня. Курс рубля обвалився до нових мінімумів і показав найгіршу динаміку серед усіх світових валют, незважаючи на те, що Центральний банк Росії за день продав на валютному ринку вдвічі

більше валюти, ніж за весь лютий 2014 року (12 мільярдів доларів проти 6).

Під час візиту Джона Керрі до Києва й зустрічі з ним голови Верховної Ради, в. о. президента України О. Турчинова та прем'єр-міністра А. Яценюка багато йшлося про економічну допомогу США постмайданній Україні. Top of Form Bottom of Form

Держсекретар США заявив про готовність США надати кредит Україні у розмірі \$1 мільярда. «Ми працюємо над підтримкою України, наскільки нам це вдається... Ми намагаємося зараз визначити, які є потреби. Ми заявили про гарантовану позику Україні на суму 1 мільярд доларів», – сказав Керрі. За його словами, президент США Барак Обама дав відповідні інструкції «знайти всі способи надання прямої економічної допомоги Україні». Держсекретар США додав, що американський Конгрес готовий приймати рішення, спрямовані на економічну підтримку України. «Президент Обама попросив Конгрес розробити економічний пакет допомоги Україні і ми хочемо, щоб це відбулося якнайшвидше, оскільки розуміємо, що це невідкладна справа», – сказав Керрі.

Державний секретар США, перебуваючи в Києві, відвідав Майдан. Він побачив залишки барикад, спалені будівлі, сліди від куль і море квітів. Побачивши все це, Керрі заявив, що був зворушений атмосферою на Майдані. «Було неймовірно і зворушливо побачити барикади, шини, дроти, побачити місця, куди були влучені кулі. Люди все ще стоять поруч із вогнем. Також у хмарах я побачив будинки, з яких стріляли. А також зворушили мене фотографії тих, хто загинув, людей, які віддали своє життя за майбутнє України. Це було дуже зворушливо – підійти до українців, які там зібралися. Вони висловлювалися за те, щоб не повернутися назад до того життя, яке було при президентові Януковичу», – зазначив Керрі.

Він вшанував на Майдані пам'ять героїв Небесної сотні і поклав на місці трагічних подій квіти від імені Президента США Барака Обама та американського народу.

Тарас Гнип
Спеціально
для «Нової газети»
Київ
Фото Reuters

В УКРАЇНІ

«ЗЕЛЕНІ ЧОЛОВІЧКИ»
І «ТУРИСТИ ПУТІНА»

Російські військовики знімають блокаду з українських військових частин по всьому Криму. Про це на своїй сторінці в Facebook написав керівник Центру військово-політичних досліджень Дмитро Тимчук, посилаючись на оперативну інформацію групи «Інформаційний опір». «Російські військові (т.зв. «зелені чоловічки») вантажаться в техніку і відбувають від території українських частин. У Перевальному (українська 36-а бригада) окупантів відвезли 39 вантажних автомобілів, частина з яких використовувалася раніше для блокування», – пише він. За його словами, така сама картина у Феодосії та Бахчисараї.

Проте на місці залишаються «туристи Путіна». У Феодосії вони лякають українських морпхів тим, що знайдуть і фізично знищать їх сім'ї. Не виключений штурм. За деякими даними, від'їзд може бути викликаний ротацією підрозділів російських окупантів (тобто, на їхнє місце прибуде заміна).

СПЕЦПОСЛАНЦЯ
ГЕНСЕКА ООН СИЛОМІЦЬ
ЗМУСИЛИ ЗАЛИШИТИ
КРИМ

Невідомі озброєні люди (за таким евфемізмом приховуються російські військовики) погрозували 5 березня спеціальному посланцю генерального секретаря ООН Роберту Серрі, який прибув з миротворчою місією до Криму.

МЗС України повідомило, що невідомі озброєні люди захопили Роберта Серрі. Він, сказавши в МЗС, сам зв'язався з міністерством. За його словами, озброє-

ні люди підійшли до нього, коли він виходив зі штабу Військово-морських сил України, заблокували його автомобіль та вимагали їхати на летовище. Через деякий час заступник генерального секретаря ООН Ян Еліасон повідомив, що Роберту Серрі погрозували, але його не викрали.

Під загрозою фізичної розправи спецпосланець генсека ООН погодився залишити Крим й вирушив на летовище, аби вилетіти до Києва. При цьому юрба скандувала йому вслід «Росія!», «Путін!». Нині Роберт Серрі знаходиться в Києві в повній безпеці.

ВИКРАДЕНОГО
УКРАЇНСЬКОГО
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИКА
ВДАЛОСЯ ЗВІЛЬНИТИ

Генерал-полковник Державної прикордонної служби України Михайло Коваль, раніше викрадений невідомими в Ялті, вийшов на зв'язок і повідомив, що з ним все нормально.

Про це повідомили у прес-службі Держприкордонслужби України в середу, 5 березня.

«У результаті вжитих заходів вдалося звільнити генерал-полковника Держприкордонслужби Михайла Ковалья. Він вийшов вже на зв'язок і повідомив, що з ним все нормально і він продовжує свою роботу в Криму», – сказав співрозмовник журналістам.

Раніше повідомлялося, що Ковалья викрали близько 40 невідомих в середу, 5 березня, біля Ялтинського дивізіону катерів морської охорони Держприкордонслужби України.

КРИМСЬКИХ ОКУПАНТІВ
ІДЕНТИФІКУЮТЬ

Інтервентів у Криму, які блокують українські військові частини, почали ідентифікувати. Про це повідомив депутат від «Свободи» член Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони Юрій Сиротюк.

За його даними, на території Криму присутні військовики чеченського батальйону «Восток», 7-ї гвардійської десантно-штурмової гірської дивізії, 45-го окремого гвардійського полку спеціального призначення ВДВ, 76 гвардійської

десантно-штурмової дивізії «Псков». Крім того журналісти впізнали «командира» так званої «самооборони Криму», який прикривається прізвиськом Рибаків. Ним є кадровий офіцер ЗС РФ, заступник командира 810-ї бригади, Герой Росії, підполковник Карпушенко Володимир.

Як відомо, в понеділок, 4 березня, президент РФ Володимир Путін запевнив на прес-конференції, що в Криму немає російських військових. Один із журналістів зазначив, що люди, які блокують українські військові частини в Криму, носять форму дуже схожу на російську. Журналіст прямо запитав Путіна, чи це російські військові.

«Є достатньо форм, які схожі. Це місцеві сили самооборони», – відповів Путін.

СУД ДАВ ДОБРО
НА АРЕШТ МАРІОНЕТОК
ПУТІНА В КРИМУ

Шевченківський районний суд Києва виніс ухвалу про затримання самопроголошених керівників Криму Сергія Аксьонова та Володимира Константинова. Про це повідомляє прес-служба Генпрокуратури.

Згідно з повідомленням, 5 березня суд задовольнив клопотання органів досудового слідства про затримання Аксьонова та Константинова. Вказаних осіб оперативники Служби безпеки України повинні доставити до суду з метою обрання їм запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Як відомо, ГПУ здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні розпочатому Головним слідчим управлінням СБУ вказаних осіб за дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади.

ГЕНПРОКУРАТУРА
ПОЧАЛА ПРОВАДЖЕННЯ
ПРОТИ КОМАНДУВАЧА
РОСІЙСЬКОГО
ЧОРНОМОРСЬКОГО
ФЛОТУ

Стосовно командувача Чорноморського флоту Російської Федерації віце-адмірала Олександра Вітка відкрито кримінальне провадження. Про це 5 березня заявив в.о. генерального прокурора України Олег Махницький.

За словами в.о. генпрокурора, Вітку інкримінується «підбурювання до державної зради, а також організація диверсій». При цьому Махницький наголосив, що йдеться про російського керівника Чорноморського флоту, російського громадянина.

Як пояснили в ГПУ, кримінальне провадження відкрито Генпрокуратурою України, оскільки командувач Чорноморським флотом Російської Федерації скоїв злочин на території України.

Нагадаємо, раніше Махницький заявив, що Генпрокуратура підозрює сепаратистів Сергія Аксьонова, Володимира Константинова, Павла Губарева, Дениса Березовського у злочинах проти Української держави.

ЮЛІЯ ТИМОШЕНКО:
«РОСІЙСЬКИЙ ФЛОТ
НЕОБХІДНО ВИДВОРИТИ
З ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ»

Лідер партії «Батьківщина», колишній прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко заявила 5 березня, що Чорноморський флот Росії необхідно негайно видворити з території України, оскільки він став палієм війни та загрожує цілісності й незалежності України.

«Сьогодні всім очевидно, що Чорноморський флот став, по суті, джерелом війни, плацдармом для захоплення нашої держави. І тому після цього конфлікту терпіти далі його перебування на території України було б великою загрозою для нашої цілісності й незалежності», – підкреслила Тимошенко.

Окрім того, Юлія Тимошенко закликала негайно підписати угоду про асоціацію з Європейським Союзом, наголосивши, що Україна виборолала це

право ціною життя своїх громадян. Про це вона заявила під час інтерв'ю американській інформагенції The Associated Press.

«Понад 70 відсотків українців підтримують підписання угоди про асоціацію й зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Треба негайно підписувати цю угоду», – сказала вона.

РУСЛАНА ОТРИМАЛА
НАГОРОДУ ЯК ОДНА
З НАЙВІДВАЖНІШИХ
ЖІНОК СВІТУ

Руслана Лижичко стала першою з десяти цьогоорічних лауреаток нагороди державного департаменту США «Відважні жінки».

Співачка стала першою україною, мужність якої визнали американці з часу заснування нагороди у 2007 році. Привітати Руслану та інших жінок з усього світу прийшла перша леді країни Мішель Обама. «Коли ми бачимо, як ці жінки піднімають свій голос, і спонукають інших добиватися змін, ми повинні усвідомити, що кожен з нас має таку саму силу і таку ж відповідальність», – відзначила на церемонії перша леді США.

Поміж цьогоорічних лауреатів премії, окрім Руслани, жінки з Афганістану, Зімбабве, Фіджі, Саудівської Аравії, Малі, Індії, Гватемали, Таджикистану та Грузії. Жінка-священик евангелістської церкви Русадан Готсирідзе була визнана мужньою жінкою, зокрема, за її роботу у галузі релігійної толерантності, рівних прав жінок та захисту усіх національних меншин в Грузії.

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

В АМЕРИЦІ

ДЖОН КЕРРІ ВЗЯВ
УЧАСТЬ У ПЕРЕГОВОРАХ
З СЕРГІЄМ ЛАВРОВИМ

Міністри закордонних справ США, Франції, Німеччини та Великої Британії провели переговори стосовно української кризи зі своїм російським колегою Сергієм Лавровим. Ця зустріч відбулася в Парижі в рамках запланованої конференції щодо Лівану. Особливо російський міністр поговорив із держсекретарем США Джоном Керрі, який закликав його до діалогу з новим урядом України й негайного виведення окупаційних військ з української території

Переговори у Парижі – це наперед шанс намацати можливість для діалогу щодо України. Але міністр закордонних справ Великої Британії Вільям Гейг сказав, що не має великого оптимізму з цього приводу.

«Якщо не буде прогресу на цьому шляху – будуть наслідки, і доведеться заплатити певну ціну», – сказав він, маючи на увазі санкції з боку США та ЄС.

США звинувачують Росію у направленні окупаційних сил до Кримської автономії України й називають це актом агресії. Кремль відкидає звинувачення і заперечує навіть те, що на півострові присутні його воєнки, називаючи озброєних людей «самообороною Криму».

THE NEW YORK TIMES:
«НЕОБХІДНИЙ ЄДИНИЙ
ФРОНТ БОРЬБИ
З РОСІЄЮ»

Провідна американська газета The New York Times у своїй редакційній статті пише, що «самі США мало що можуть зробити, щоб покарати Росію за вторгнення в Україну, тому європейці мають відкинути своє небажання застосувати санкції до Росії й разом зі США стати у єдиний фронт боротьби з Путіним».

Як пише видання, українська криза спровокувала широкий спектр реакцій на Заході, зокрема гнівні вимоги негайних санкцій проти Росії, та твердження, що президент Обама «втрачає» в протистоянні з Путіним і, таким чином, ставить під загрозу світове лідерство та довіру до Вашингтону. «Тим не менш, лідерство і довіра в умовах кризи означають вміння реагувати холоднокрівно й раціонально», – зазначає видання.

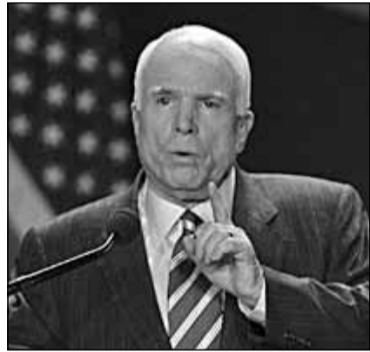
«Економіка Росії не в найкращій формі, і російські бізнесмени добре розуміють, що \$60 млрд. їхні фірми втратили у понеділок, 3 березня,

через непотрібну кризу. Путіну та його співвітчизникам треба знову і знову нагадувати, що захоплення Криму під відверто придуманим приводом, або застосування інших заходів проти нової влади в Україні, буде мати велику ціну», – пише The New York Times.

ДЖОН МАККЕЙН
ПРОТИ ВЛАДІМІРА
ПУТІНА

Сенатор Джон Маккейн виступив з різкою критикою політики Володимира Путіна по відношенню до України. Дії Путіна повинні бути неприйнятними для міжнародного співтовариства, заявив він у понеділок, 3 березня, говорячи про події в Україні.

Під час відкриття конференції американсько-ізраїльського комітету він зазначив, що після закінчення Олімпіади в Сочі, світ побачив окупацію Криму. «Обама вважає, що «холодна» війна закінчилася. І це нормально. Але Путін не вірить у те, що вона закінчилася. Подивіться на Молдову, на окупацію Грузії, на тиск на країни Балтики, на ситуацію в Сирії», – сказав Маккейн.

За його словами, Путін, незважаючи на бажання співпрацювати з США з питання знищення сирійської хімічної зброї, поставляє звичайні озброєння режиму Асада. «Для матері не має значення, померла її дитина від хімічної або якогось іншого виду зброї», – зазначив Маккейн. Сенатор підкреслив, що в даний час немає варіанту військового втручання США в ситуацію в Україні. «Але є багато інших варіантів», – підкреслив Маккейн, зазначивши, що цілком можливо розширити так званий «список Магнітського». «І це стане для когось останньою поїздкою до Лас-Вегасу», – зазначив сенатор. Закликаючи Європу приєднатися до економічної блокади Росії, він зазначив, що сьогоднішня Росія цілком і повністю залежить від вільного світу, починаючи від гігантських літаків «Боїнг» і закінчуючи шарпетками. «Російський народ скине диктатора, якщо відчуж, що через його політику вони знову, як у часи СРСР, стали злидінними бідняками», – сказав Дж. Маккейн.

САМАНТА ПАВЕР:
«ЦЕ НЕ МІСІЯ ЗАХИСТУ
ЛЮДЕЙ, А БРУТАЛЬНА
АГРЕСІЯ»

Постійний представник США при ООН Саманта Павер, виступаючи 3 березня на засіданні Ради Безпеки ООН, на якому розглядалася агресія Росії проти України, заявила, що військові дії Росії в Криму – це не місія захисту людей, а брутальна агресія, порушення міжнародного права й окупація суверенної держави. «Те, що відбувається сьогодні, є небезпечною військовою інтервенцією в Україну. Це акт агресії. Це повинно припи-

нитися», – сказала С.Павер і навела під час свого виступу конкретні факти, що свідчать про окупацію: «Російські збройні сили встановили контроль над прикордонними постами України, Росія взяла під свій контроль паромний термінал в Керчі, російські кораблі здійснюють маневри в акваторії і навколо Севастополя, російські війська блокують мобільні послуги телефонного зв'язку в деяких областях, Росія оточила або захопила практично всі українські військові об'єкти в Криму, російські винищувачі вторглися в український повітряний простір. При цьому немає жодних доказів насильства в Криму щодо російських або проросійських громад». У своєму виступі постійний представник США при ООН також відзначила, що Росія, розпочавши військові дії в Криму, хоче забезпечити ними діяльність самопроголошеного прем'єр-міністра Криму Аксьонова. При цьому уряд Росії добре усвідомлює, що це не має під собою жодної правової основи.

С.Павер запевнила, що США стоятимуть сильно й гордо з народом України, який обирає свою власну долю, свій уряд і своє власне майбутнє.

МАЙКЛ МАКФОЛ:
«ЦЕ Є ШАНС УНИКНУТИ
КАТАСТРОФИ»

Вінтерв'ю телеканалу CNN колишній посол США в Росії Майкл Макфол, який нещодавно передчасно залишив свою посаду, прокоментував ситуацію в Криму та запропонував можливий вихід. На його думку, введення російських військ в Крим є відповіддю на те, що план з Януковичем не вдался. Він не зіграв в Україні тієї ролі, яку від нього очікували представники російської влади.

Ці дії, сказав Макфол, є надзвичайно небезпечними для всіх – мешканців Криму, решти України та Росії. Він нагадав глядачам CNN, що в Криму живуть не росіяни, а громадяни України, з яких трохи більше за половину – 58% – є етнічними росіянами. І для них дії Росії в Криму можуть обернутися жахливими наслідками, і не лише економічними. Макфол вважає, що новому українському уряду, російській та місцевій владі необхідно сідати за стіл переговорів та виробляти план з деескалації ситуації. На його думку, щирим шляхом захистити інтереси російськомовного населення в Криму було б проведення чесних та прозорих виборів в Україні.

Колішній посол США в Росії

сказав, що твердження, що права російськомовного населення в Криму порушуються, є абсолютною брехнею. На даному етапі, вважає Макфол, треба застосувати всі дипломатичні методи та методи фінансового тиску. Росія має багато економічних інтересів на Заході, які через поведінку Путіна можуть постраждати. Майкл Макфол сподівається, що ще не пізно досягти домовленості та уникнути повномасштабних військових дій, які можуть обернутися катастрофою як для України, так і для Росії та всього світу.

ПЕНТАГОН ВДВІЧІ
ЗБІЛЬШИТЬ КІЛЬКІСТЬ
ВИНИЩУВАЧІВ
В ПРИБАЛТИЦІ

Міністерство оборони США більше ніж удвічі збільшить кількість своїх винищувачів, задіяних у місії НАТО з охорони повітряного простору країн Балтії. Про це повідомила інформаційна агенція Associated Press з посиланням на високопоставлених представників Пентагону.

Раніше міністр оборони США Чак Гейгел оголосив про плани Пентагону розширити військову співпрацю з балтійськими країнами та Польщею, пов'язавши цей крок з російською інтервенцією в Україні. За словами джерел в оборонному відомстві США, до місії з охорони повітряного простору країн Балтії приєднаються шість американських винищувачів F-15, а також літак-заправник KC-135. Нині небо над Прибалтикою захищають чотири винищувачі F-15 ВПС США. Додаткові літаки почнуть повітряне патрулювання вже в кінці цього тижня.

АМЕРИКАНСЬКІЙ
АВІАНОСЕЦЬ ВИРУШИВ
ЯКНАЙБЛИЖЧЕ
ДО УКРАЇНИ

Секретар Ради нацбезпеки і Оборони України Андрій Парубій вважає, що наближення до

акваторії Чорного моря авіаносця ВМС США «Джордж Буш» сприятиме безпеці в усьому регіоні. Відповідаючи на запитання, чи відомо йому щось про плани американського авіаносця «Джордж Буш», про наближення якого говорять у пресі, Парубій сказав:

«Я можу сказати, що з цього приводу відбувалися переговори з нашими партнерами. І це один з механізмів забезпечення безпеки в регіоні. Адже ми усвідомлюємо, що події, які провокує Російська Федерація в Криму, які провокують російські військові, можуть викликати конфлікт, який може вийти далеко за межі Криму».

Раніше низка ЗМІ повідомили, що авіаносець ВМС США «Джордж Буш» з групою з 17-ти менших кораблів і трьох підводних човнів наближається до Чорного моря. Нині бойовий корабель пришвартувався в Греції, в порту Піреї. Відстань звідти до Криму становить 600 миль, тоді як для 100% ефективності авіаносець може стояти й на рейді від цілей за дві тисячі миль.

У Міністерстві оборони США підтвердили, що авіаносець «Джордж Буш» вирушив якнайближче до берегів України з метою бути готовим до активних дій у разі, якщо агресія Росії в Криму спровокує глобальний конфлікт.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ
ЕКСПОРТУЄ ЯДЕРНУ
ЗБРОЮ

Північна Корея демонструє готовність порушувати режим нерозповсюдження ядерної зброї й передавати ядерні технології. Про це йдеться в доповіді Пентагону про розвиток оборонної сфери КНДР.

За даними Пентагону, Північна Корея забезпечувала Лівію в бутність правління Муамара Каддафі гакафторидом урану, необхідного для процесу збагачення та виробництва пального для ядерних реакторів, а також для виробництва ядерної зброї. «Північна Корея також до 2007 року поставляла Сирії технології створення ядерного реактора», – наголошується в доповіді Міністерства оборони США.

КНДР уперше визнала наявність у себе ядерної зброї 10 лютого 2005 року. Перше підземне випробування ядерного пристрою КНДР провела 9 жовтня 2006 року. За оцінками експертів, усі необхідні технології й матеріали Північна Корея отримала з Росії, в якій після розвалу СРСР торгівля ними стала вигідним бізнесом. Окрім того, безробітні вчені-ядерники з Росії працювали в КНДР на об'єктах зі створення ядерної зброї.

За повідомленнями американських та світових інформаційних агенцій

У ГРОМАДІ

Минулої неділі багатотисячні протести проти путінського військового вторгнення в Україну відбулися в багатьох містах Америки, де живуть і діють українські громади.

Найвелелюдніший мітинг відбувся біля Постійного представництва Російської Федерації при ООН у Нью-Йорку, організований з ініціативи Українського конгресового комітету Америки (УККА), Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ), Спільки українських студентських товариств Америки (СУСТА). В ньому взяли участь і виступили лідери багатьох українських громад, але головними промовцями були представники кримсько-татарського народу, міжнародної Ради Черкесії, представники американсько-турецької спільноти, колишні активісти польської «Солідарності», які висловлюючи свою солідарність з українською громадою, підкресливали, що добре знають, що таке окупація й геноцид. Виступаючи таврували Путіна та його режим, які безсромно вдерлися на нашу землю, закликали докласти всіх зусиль, аби не допустити, щоб чобіт російського

СЬОГОДНІ – КРИМ, ЗАВТРА – АЛЯСКА!

окупанта топтав нашу Вітчизну, апелювали до американського керівництва з вимогою накласти на агресора жорсткі санкції. Всі ці полум'яні виступи чергувалися з багатоголосим скандуванням «Росія, руки геть від України!», «Путін, руки геть від України!», співом національного гімну України, патріотичних і повстанських пісень.

Учасників «антимітингу», яких тиждень тому під час протесту 23 лютого біля Генерального консульства України було двоє, цього разу зменшилося вдвічі – тепер з протилежного боку 67-ї вулиці стояв лише один чоловік божжоподібної зовнішності у зношених старих кросівках, старих, порваних, давно непрайних спортивних штанах і брудній засмальцьованій куртці з серпасто-молоткастим плакатом у руках. Він скільки мав голосу кричав, намагаючись заглушити мікрофони. Цього разу нашому кореспонденту вдалося з ним поспілкуватися й з'ясувати, що дід-баба «антимайданника» приїхали з «Карпато-Русії», «парускі» він знає лише «таваріц», «спасіба», «прівет», працював колись учителем історії в школі (з огляду на його зовнішній вигляд, очевидно, спився й втратив працю), у вільні від «антимітингів»

Мітинг протесту в Нью-Йорку

дні його можна знайти біля Бруклінського моста, де він торгує різним дріб'язком «99 cents». У такому «бізнесі» як антипротест – абсолютний новачок, тому що на запитання: «Вони тобі дали трохи грошей?» усміхнувся й відповів: «Ти думаєш, я скажу тобі скільки?» А на запитання: «Чому ти тут стоїш?» й зовсім, не розуміючи, що саме той, за кого він кричить, розв'язав війну, відповів: «Because war is hell!» (Тому що війна – це пекло!).

У той самий час з ініціативи активістів групи «Разом» відбувався мітинг протесту біля Генерального консульства Росії на 91-й вулиці в Мангетені. Кіль-

касот небайдужих, різного віку людей прийшли сюди з гаслами «Сьогодні Крим, завтра-Аляска!», «Путана, руки геть від України!», «Ні, путінському фашизму в Україні!»... Кілька молодих хлопців замість плакатів принесли на мітинг протесту автомобільні шини й тримали їх високо над головою, нагадуючи про київський Майдан. У протесті біля російського консульства взяв участь і Зиновій Закалюк з Підволочиська, що на Тернопіллі, який провів багато днів на київському Майдані, 22 січня був тяжко поранений і недавно приїхав до своєї доньки, яка живе на Лонг-Айленді, на лікування.

Донька Світлана дізналася про трагедію, коли побачила фотокартку свого батька із закривавленою перебинтованою головою на першій сторінці в газеті Daily News.

– Коли почали розриватися світлошумові гранати, для людей, які не були на війні, було страшно. А потім ми звикли, бо гранати почали розриватися часто, – згадує Зиновій Закалюк й починає плакати. – У 1990 році ми пройшли демонстративно, двома колонами в День Злуки з українськими прапорами по Підволочиську, після чого нас викликали в КГБ, міліцію, фотографували, залякували, але ніхто ні в кого публічно не стріляв. Я не хвалю репресивної радянської системи, яка була страшна й жорстока, але до того, до чого вдалися Путін з Януковичем, не опускалася навіть комуністична репресивна машина...

Того ж дня тисячі українців колоною, яка розтягнулася на п'ять кварталів, пройшли вулицями Нью-Йорка з плакатами протесту проти путінської агресії. Їх підтримали кримські татари, росіяни, грузини, білоруси, молдавани, литовці, абхазці, поляки, американці та представники інших народів.

Вл.інф.

«ЛУКОЙЛУ» – БОЙКОТ!

2 березня більш як триста представників української громади за участю представників грузинської, польської, білоруської, латвійської, литовської, російської, узбецької громад зібралися на території Independence Hall у Філадельфії, щоб висловити свій рішучий протест проти агресивної політики путінської Росії стосовно України.

Учасники мітингу протесту у Філадельфії

Організаторами акції виступили Асоціація закордонних українців «Разом» та Організація захисту людських прав. Мітинг розпочався з молитви, яку провели отці Володимир Костюк та Ігор Роїк, та виконання українського гімну. У виступах промовців лунали

слова глибокого обурення відкритою агресією путінської Москви, звернення до лідерів світових держав відмовитися від проведення самміту «Великої вісімки» в Сочі, а тим, хто живе в США, запропоновано бойкотувати автозаправні станції російської компанії

«Лукойл». Українська громада Філадельфії висловлює свою солідарність з київським Майданом з кінця листопада минулого року й до сьогодні, проводячи щонеділі мітинги, автомайдани, добродійні зборки коштів, молебні...

Олена Міщук

САНКЦІЯМИ ПО ПАЛІЯХ ВІЙНИ

20 лютого представники української громади Нью-Джерсі зустрілися в м. Патерсон з конгресменом Біллом Паскрелем, щоб донести правдиву інформацію про ситуацію в Україні й обговорити можливість впливу американської влади на путінську агресивну політику.

Під час зустрічі з конгресменом Б.Паскрелем

У свою чергу, конгресмен, як і пообіцяв, звернувся з листом до Президента Обами, в якому, зокрема, написав: «Ми не можемо допустити, щоб ситуація в Україні переросла в громадянську війну, як ми бачимо це в Сирії. Я наполягаю

ввести негайні санкції проти українських урядовців й бізнесменів, винних у злочинах і насиллі проти мирних протестантів, а також проти путінської Росії, яка розв'язала проти суверенної України війну».

Біл Паскрел висловив свою готовність прислухатися до думки української громади Америки й всіляко сприяти подальшому розвитку демократичної України.

Олесь Черень

СЕНАТОР ШУМЕР:
«АМЕРИКА З ВАМИ!»

28 лютого лідери громадських організацій УККА, СУСТА, Пласт, СУА, СУМ, ООЧСУ з ініціативи Українського конгресового комітету Америки (УККА) зустрілися з сенатором Чарльзом Шумером в його нью-йоркському офісі, щоб обговорити ситуацію в Україні.

Представники української громади з сенатором Ч.Шумером

Йшлося, зокрема, про можливість розширення «списку Магнітського» для Росії, виключення її з таких міжнародних організацій як СОТ, G8 тощо. «Америка – з вами! Українці – сильні люди, але потребують допомоги світового співтовариства, й Америка може допомогти їм як дипломатично, так і економічно, щоб Україна могла рухатися далі», – сказав Ч.Шумер, вислухавши спів-

розмовників і повідомивши, що разом зі своїми колегами працює над фінансово-економічним пакетом допомоги Україні.

Президент УККА Тамара Олексій від імені всієї української громади подякувала сенаторові за прихильність до українства та за його підтримку в один з найважчих для України періодів її становлення.

Прес-служба УККА

УКРАЇНСЬКА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ
НАРОДНОГО АРТИСТА УКРАЇНИ
ІВАНА БЕРНАЦЬКОГО В НЬЮ-ЙОРКУ

ДО 200-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВИСТАВА «ГАЙДАМАКИ»

ІНСЦЕНІЗАЦІЯ ЛЕСЯ КУРБАСА
РЕЖИСЕР – НАРОДНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ
ІВАН БЕРНАЦЬКИЙ

Неділя, 9 березня 2014 р.,
Неділя, 16 березня 2014 р.,
о 3-й годині по полудні
У залі Українського Народного Дому
За адресою: 140 Second Avenue, New York
Вступ – \$35.00

Спонсори вистави:
Українська Федеральна
Кредитова Кооператива
«Самопоміч» у Нью-Йорку
Український Народний Дім
Українська крамниця «Арка»

NOVA ГАЗЕТА

Страхування життя – чи я можу жити без нього?

“ Згідно статистики, 80% дітей після смерті одного з батьків, чиє життя не було застраховане, потрапляють у злидні. Отже, особисто ви можете жити без страхового забезпечення, але ваша родина, без сумніву, – ні. ”

Телефонуйте:
888-538-2833

Наявне не в усіх штатах.

Music at the Institute
PRESENTS

PAVLO HUNKA BASS-BARITONE
ALBERT KRYWOLT PIANO

In celebration of the bicentennial of the birth of Taras Shevchenko,

a program of the Shevchenko's poems set to music by
LYSENKO, STEPOVYI, LIUDKEVYCH, and TURKEWICH
to contrast with a song cycle of Shakespeare's sonnets
composed for Pavlo Hunka by
contemporary Ukrainian composer
OLEKSANDR JAKOBCHUK (World Premiere)

MARCH 8, 2014, 8 PM
ADMISSION FREE

UKRAINIAN INSTITUTE OF AMERICA, 2 East 79th Street, New York, NY

Taras Shevchenko *William Shakespeare*

NO CLOSING COST MORTGAGE PROGRAM

No Closing Costs Home Financing!

Available for both new purchase and refinance*

YOU DON'T HAVE TO PAY ANY OF THESE!

Application Fee	\$ 325.00	\$0
Appraisal Fee	\$ 325.00	\$0
Commitment Fee	\$ 495.00	\$0
Title Service Charges	\$1,300.00**	\$0
Government Recording Charges	\$ 205.00	\$0
TOTAL CHARGES	\$2,650.00	\$0

ELIGIBLE MORTGAGES

- Conventional Fixed Rate Mortgages
10, 15, 20, 25, and 30-year terms
- Adjustable Rate Mortgages
3, 5, and 7-year terms

*The No Closing Cost Mortgage Program is available for eligible new mortgages and external refinances on primary residences and vacation homes (internal refinance and investment property are not eligible).

**Title Service Charge based on a \$100,000 loan. Title service charges vary with the amount of the loan. Per diem interest fee is the responsibility of the member. Offer valid on applications submitted February 1, 2014 through February 28, 2014. Loans are subject to approval criteria, not all applicants will qualify. Offer is subject to change or withdrawal without notice. Minimum mortgage loan amount required is \$100,000.

To receive any product or service by the USFCU, you must be a member of the USFCU by opening a share (savings) account. All new memberships are subject to USFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location).

Federally insured by the NCUA

Main Office
1729 Cottman Avenue
Philadelphia, PA 19111
Tel: (215) 725-4430

Somerton Branch
14425 Bustleton Avenue
Philadelphia, PA 19116
Tel: (267) 351-4021

UECC Branch
700 Cedar Road
Jenkintown, PA 19046
Tel: (267) 627-5317

Trenton, NJ Branch
477 Jeremiah Avenue
Trenton, NJ 08610
Tel: (609) 656-0802

24th Street Branch
2307 Brown Street
Philadelphia, PA 19130
Tel: (215) 232-3993

Це найкраще місце для збереження ваших ощадностей!

Інтернет: www.sumafcu.org

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA
E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936
E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335
E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246
E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677
E-mail: newhaven@sumafcu.org

ВЕСНА: вся природа пробудилась! Не дрімайте! Якщо Ви платите оренду від \$1,200 і вище, то подумайте, чи не варто стати власником житла:

Наприклад, при купівлі кондомініуму або CO-OP за \$200,000 із першим внеском \$20,000 та іпотекою у \$180,000 при 3.00% річних оплата буде така:

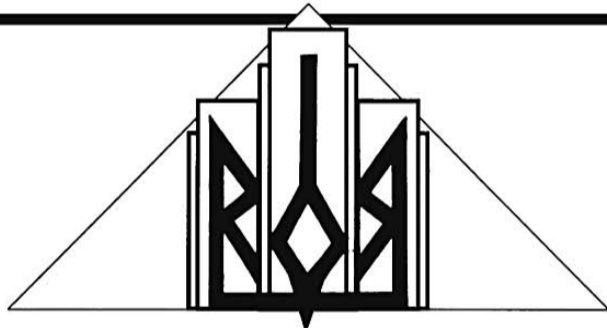
Кредит - \$759.00 Послуги - \$150.00 Податок - \$250.00 Разом - \$1,159.00

Не думайте довго, бо ціни на нерухомість зростають!

Наприклад: за \$100,000 банки виплачують річні дивіденди від \$50 до \$900 на рік ☹

Порівняйте з нашими: від \$750 до \$2,150 ☺

Наші відсотки по позички теж кращі, ніж у сусідніх банках.
Телефонуйте 914-220-4900.

**SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION**

**САМОПОМІЧ (Н.Дж.)
Федеральна Кредитна Спілка**

PRINCIPAL OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

BOTANY VILLAGE OFFICE
237 DAYTON AVE.
CLIFTON, NJ 07011
(973) 772-0620

Toll Free:
1-888-BANK UKE
www.bankuke.com

Business Loans from 4.50% APR*

Car Loans from 0.99% APR*

Second Mortgage Fixed from 3.00% APR*
up to \$150,000 No closing costs

Please contact our loan department
973-471-0700, ext. 17 or 20

* Rates are effective May 20, 2013 and are subject to change without notice.

**УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА СПІЛКА**

**48-і Річні
Збори членства**

відбудуться

в Українському Народному Домі
при 142 Second Avenue, New York, NY

в неділю, 30 березня 2014 року,
о 2-й год. пополудні

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

– Кожен по-своєму пізнає Кобзаря. Відповідно має й свій образ поета. У 1995 році Ви видали книжку «Шевченко і час», а згодом, через 16 років, доповнивши її новими есеями, представили читачам уже під іншою назвою – «Шевченко понад часом». На обкладинці вашої книжки – автопортрет Тараса, намальований у Яготині 1843 року та подарований Варварі Рєпніній. Чому не інший?

– Мені здається, що серед усіх Шевченкових автопортретів цей найбільш романтичний. На ньому світиться любов генія в розквіті сил і надій. Він іде до свого життєвого zenіту. За два роки Тарас напише головні свої твори. Кожен з них буде подією в житті нашої нації. У цьому образі ті справжні риси поета, які мене вражають. Зокрема, цілковита духо-

всього, що сталося, навіть за два роки до своєї смерті, коли думали, що Шевченко вже згас, що його можна випустити на волю. Це один із дуже важливих вимірів людини – воля йти висхідною дорогою навіть тоді, коли всі інші з неї сходять, навіть перед самою смертю.

– Багатьом важливо пізнати справжнього Шевченка, бо його постать фальшувалася десятиріччями. Трьом-чотирьом поколінням українців змальовували поета як атеїста, революціонера-демократа, ледь не предтечу тих, хто робив у 1917 році в Петрограді більшовицький кривавий переворот. Наскільки українці подолали у своїй свідомості ці нав'язані стереотипи?

– Для розуміння Шевченка потрібна культурна школа та релігійне підґрунтя. Тільки люди релігійно сформовані можуть почути його слово. Бо, знаєте, що б ви не говорили про Бога людині невіруючій, вона думає, що то порожні

Тарас Шевченко серед друзів у Петербурзі. Зліва направо: О.Лазаревський, М.Лазаревський, Т. Шевченко, Г.Честахівський, П.Якушкін

ВИСХІДНА ДОРОГА КОБЗАРЯ

Євген Сверстюк – про Тараса Шевченка сьогодні й понад часом

вна свобода. Мені довелося це поняття відкривати. Я побачив, що люди гнуть, як лоза – куди вітер віє. Вони залежні від обставин. Багато хто кричить, що вільний, а насправді – раб. Свобода має підґрунтя релігійне. Вона зобов'язує. Але боротьба за свободу – це, можливо, і є українська національна ідея. Вона закорінена в українській історії. Тому нам набагато легше, ніж тим, які жили імперією, для імперії, і сліпо йшли, куди їх вели.

Отож, деякі генії мають властивість бути вільними за всіх умов. У Шевченка це вже в дитинстві виявляється. Він свободним залишається і в ув'язненні. В тих стінах людина втрачає свій тон, сутність, вона блякне. А ви почитайте його відповіді на запитання жандармів – без виклику, стримано й тільки те, що належить сказати. Так може відповідати тільки абсолютно внутрішньо вільна людина.

Також мене завжди вражає в сильних людях висхідна дорога, якою вони простують. Ми народилися для того, щоб наповнити своє життя світлом і роздавати його іншим щораз більше. Багато людей вигасає напівдорозі або ще на початку шляху.

У 45 років, коли я лише йшов у концтабори, Кобзар звідти вже повертався. У нього тремтіли руки, були хворі легені, але він освоює нову техніку гравірування. Працює в Академії мистецтв, і йому надають звання академіка. Тобто, він продовжує йти вгору навіть після

слова, бо для неї Господа не існує. Отже, боротися проти цієї глухоти сумління в таких людях дуже важко. А разом з тим треба перти того плуга. Нелегко долати стереотипи, бо люди звикають до своїх понять, до того, що засвоїли в молодості. Думаю, для старшого покоління інший погляд на постать Шевченка здається якоюсь новою кон'юктурою. Проте ті, які відчували фальш, відкриють для себе іншого Тараса. Я не знаю, наскільки зараз вдалося подолати оці фальшиві знакові системи, ключі, але змінено дуже багато. У всякому разі, цих усіх писань, які на полиці займали і займають 90% площі, вже не читає сьогодні ніхто.

– Якщо говорити про справжнього, а не овіяного міфами поета, то, як ви вже сказали, це особистість, котра вміла бути вільною за будь-яких умов. Його ідеї – вічні. Що стало визначальним у формуванні світогляду Шевченка?

– Вважаю, що в основі світогляду цієї постаті лежать євангельські поняття – етичний максималізм, чистота почуттів і суворость одвертості псалмів.

– Про деякі факти у біографії Кобзаря... Зокрема, Шевченкові з 1854 року було дозволено писати російською мовою під наглядом і цензурою офіцерів. Але ж і в цих творах – дух поета. Ті повісті багато разів перевидавалися. З якою метою російські правителі послабили умови вироку – заборону писати й малювати?

– Ця заборона була настільки абсурдною, що коли Шевченко приїхав на заслання, то офіцери почали між собою говорити, що прибув художник, якому заборонено малювати, писати, думати. Тобто, навіть вони не розуміли, як це можна людині заборонити малювати, писати й думати. Та він малював. Аж до першого доносу в 1851 році. Його заарештували. Тоді він перестав писати й «Захалєвну книжечку». Треба сказати, що в Російській імперії закони були непослідовні. За традицією російської бюрократії, заборони йдуть у письмовій формі, а дозволи й послаблення – в усній... У ті часи в далеких східних губерніях багато що доручалося «на усмотрение начальства». А Ускова згадує, що її чоловік, комендант Новопетровського укріплення, не міг би дозволити Шевченкові послаблень і приятельських статусів, якби не отримав стосунку від генерал-губернатора Перовського. Крім того, фактично було порушено наказ імператора: коли для Аральської експедиції знадобився першокласний художник, узяли Тараса Шевченка. Було зроблено виняток. Та Тарасові ніколи не дозволяли писати офіційно. Він підписував свої повісті датами до ув'язнення. Переховував їх у офіцерів. У нього було багато по-солдафонськи жорстоких наглядців, але й чимало приятелів, які за нього заступалися. До речі, я теж мав на заслання таких людей,

яким можна було вірити, – мало, але мав.

– 22 травня 1861 року, в час скасування кріпацтва, поета, згідно із «Заповітом», перепоховали в Україні. Дивно, що поліційна імперія дала дозвіл на його перепоховання...

– Царська та советська імперії трималися на «закручуванні гайок». У такий період панувала велика пильність, залізна дисципліна. Як у Путіна сьогодні. Проте жандармський офіцер у часи пом'якшення режиму розгублюється. Поліційні служби з полегшенням зітхають, коли людина помирає. Вона списана. Вже не є у них на обліку. Поліційна імперія не дуже розуміла, хто такий Тарас Шевченко для України. Вони просто сприймали його як покійного академіка живопису. Не уявляли, що відбудеться народне похоронення. Надзвичайно важливо те, що це був рік розквіта кріпацтва. От на хвилі цієї свободи і вдалося «вирвати» труну. Вони отямалися. Потім навіть жандармів ставили на могилі. Ходили легенди, що то не Шевченко похований, а в труні – освячені мечі. Люди переказували одне одному, що Кобзар живий і ось-ось підніме народне повстання.

– Ви писали, що з Алло Горською думали про те, «як відзначити 22 травня гідно, щоб люди побачили, хто такий Шевченко і з ким Шевченко». Що вам вдалося тоді зробити?

– Почали відзначати цю дату десь у 1963 році. Влада поставилася з підозрою. Бо то було свято несподіване та не організоване верхівкою. При советському режимі самодіяльність заборонялася. Мене викликали в ЦК комсомолу. Я пояснив, що це друге народження Шевченка, повернення його духу в Україну. Вони дуже насторожилися. Тоді зрозумів, що не треба було цього говорити. Ми організували виступи біля пам'ятників Шевченкові. Спецслужби усвідомили, що треба ці зібрання розганяти. Вони підсилювали провокаторів, які читали антисемітські вірші. Ми старалися таких людей до наших заходів не допускати. То було протистояння. Для студентів це була школа нонконформізму, ризику. Багато з них пригадують це як початок своєї справжньої біографії. Тарас Шевченко відіграв велику роль у національному пробудженні молоді, бо тільки його словами тоді можна було говорити правду.

– Якби уявити, що Тарас Шевченко здійснює свою подорож сьогодишньою Україною. Що він сказав би, побачивши Майдан і вторгнення російських військ в Україну?

– Мабуть, прочитав би ось такі свої рядки: «Скажу, що правда оживе, натхне, накличе, нажене не ветхее, а древле слово, розтленное, а слово нове меж людьми криком пронесе і люд окраденый спасе...»

Інтерв'ю провела Оксана Загакайло

СОБОРИ НАШИХ ДУШ

Автор про себе:

Я, **Тетяна Макко** – незалежний журналіст. Родом з Яготина – райцентру на Київщині. Виросла в сім'ї простих, але цінючих моральні величини людей – звичайних представників тих поколінь, що осиротіли в колективізацію та під косою Голодомору, воювали та тягли на собі тил в 1941-1945 роках, пройшли ще через один голод та повоєнну розруху, але так і не змогли розвинути природню обдарованість: батько гарно малював, писав «захальвні» гуморески для вузького кола шанувальників, мати співала та грала на студентській довоєнній сцені... Тож не дивно, що, як журналіст, мені вдалося, гадаю, сформулювати свою сольну партію, а не піддатися хорошему дружному співу.

Здобула професійні навички в двох галузях – журналістиці (Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка) та мультимедійному дизайні (New Image коледж графічного дизайну в м. Торонто, Канада). Працювала в яготинській райгазеті «Яготинські вісті», статті часто передруковувалися обласною газетою «Київська правда» та всеукраїнською «Молодь України». Вела в газеті соціальні теми, культуру, теми етики та моралі.

У США потрапила на четвертій хвилі еміграції. Вийшла заміж за громадянина США і влаштувала, як мовиться, свою жіночу долю. Певний час займалася розписом кераміки за власними дизайнами, мала свій бізнес з графічного дизайну, паралельно займалась генеалогічними дослідженнями свого роду. Але бізнесом довелося поступитися – перед необхідністю забрати до себе хвору й розбиту перенесеним в СРСР матір і повністю присвятити їй життя. Нині, після її смерті, надолужую прогаяне – пишу, дещо друкують в Україні, Канаді й тут, у США. Працюю над книжкою про долю Марії Тарновської та її близького оточення – Тарновських, О'Рурків, Селецьких, Голіцих та ін.

«Nova Газета» приваблює мене відкритістю, прямою, на її шпальтах уголос звучить те, про що багато хто думає тільки наодинці сам з собою. Це саме та газета, в якій моя стаття «Хам при галстуку» в «Яготинських вістях» ранніх 1980-х пішла б, гадаю, без викреслених у ній прізвищ.

Підживлюю душу квітництвом, фотографуванням, малюванням, мандрівками, благодійництвом, рукоділлям, кулінарією.

Тарас Шевченко, як ми знаємо, не тільки писав про визвольну боротьбу наших пращурів та пророчив Україні жадану волю, а й виливав на папір свою самотину. Ось хоча б і отак: «Добро, у кого є господи, а в тій господі є сестра, чи мати добрая!...». Однак навряд чи міг наш пророк передбачити, що вірною «сестрою» йому стане колишній заморська Канада з її українською спільнотою? Тій «сестрі» доведеться сьорбнути всього – лиха й радощів, ганьби й лицемір'я, міжусобиць і «почуття ліктя» – доки «господи» й справді не наповняться сестринською любов'ю.

А почалося все з прибуттям до Північної Америки двох селян із Західної України, що була тоді під Австро-Угорщиною. Це були Василь Єленяк та Іван Пилипів. Поступово вони переправили сюди через порт Галіфакс на Атлантичному узбережжі мало не півсела Небилів, звідки були родом. Це вони дадуть поштовх першій хвилі української еміграції до Канади, що датується початком 1890-х. Окрім сімейних реліквій, торбинок з насінням, домотканих ряден та сорочок-вишиванок, українці-західники попривозили з собою й «Кобзарі». Що за тим стояло, мабуть, не треба пояснювати: «Кобзар» був душею і совістю українця.

«Земля обітована» виявилася преріями (нинішня територія провінцій Альберта, Манітоба та Саскачеван); багатьом доводилося підробляти пастухами, лісорубами,

шахтарями – скрізь, де вимагалася груба робоча сила. Побут був примітивним, сякі-такі харчі, латана-перелатана одежина, але ніхто не хотів вертатися назад. Серед перших будівель, зведених «толокою», були, звичайно ж, церква й початкова школа. Її емігранти назвали «Шевченковою» і вчили в ній своїх дітей мові Тараса.

Чимало води збіжить, доки працюватимуть, мов бджоли, емігранти вибудують у Канаді свою маленьку Україну. Кожне село було в них «неначе писанка»: з мальвами та чорнобривцями попідвіконню, шитими хрестиком рушниками і реальними писанками на Великдень. Серцевиною спільноти в 1950-х стане шматок степу з романтичною назвою «Палермо» (неподалік від Оквілла в провінції Онтаріо), викуплений українцями вкладчину. Привілля тут аж колихалося від диких трав, отож вирішили спочатку облаштувати дитячий табір «Соняшник». Та згодом найбільш метикуваті дійшли згоди, що годилося б поставити отут, «серед степу широкого», і пам'ятник українському Прометею – Тарасу Шевченку. Задумка припала до душі спільноті, отож удалося й досить кругленьку суму назбирати. Однак однієї мрії та грошей виявилось замало. Товариству об'єднаних українських канадійців (ТОУК) довелося торувати дорогу довжиною довгих десяти років, залишивши позаду паперову роботу, зустрічі лицем до лица на різних рівнях, бюрократичні підніжки та внутрішньодіаспорні тертя. Словом, дерлися по тих же східцях, що й їхні односельці, рідні, друзі, колеги в по-

Скульптура роботи Івана Гончара, викрадена в 2001 році й віднайдена в 2011-му. Сьогодні постійно експонується в музеї Т.Шевченка в Торонто (Канада)

ТАРАСОВА «ГОСПОДА»

«Катерина» (за мотивами поеми Т.Шевченка), олія, автор – Федір Коновалюк (Україна)

лишеній ними Україні. З однією хіба різницею: тут вони, громада, володіли ситуацією, а там «отара» слухала, що скаже «пастух» – голова, секретар, заворж, начальник...

Та ось уже й відкриття пам'ятника в усіх на вустах. Як того й хотіли, вдалося приурочити його до 60-х роковин переселення українців до Канади. А коли зібралися в липні 1951-го

на ці урочини в Палермо, то вже не трави коливались хвилею навколо, а людське море: шанувальників поетового генія прибуло звідусіль тоді близько сорока п'яти тисяч. Багато ширих українських сердець раділо, що тепер і в них буде своя Чернеча гора. Навіть вербову гілку, привезену з Канева Матвієм Шатувльським, уткнули поміж сотнями саджанців.

Аяке! Людина – і та приростає до чужини, а то вербова гілка не прийнялася б... Тут має бути парк, де калина, верби, яблуні та липи нагадували б рідну Україну, а батько Тарас думав би свою вічну думу. Вилитий з бронзи триметровий пам'ятник, кажуть, коштував (з підвалиною, постаментом та всіма необхідними роботами по встановленню й упорядкуванню) не менше 350 тисяч доларів. Чимало грошей наші канадійські земляки зібрали були для України та її воєнних сиріт в роки війни з нацизмом. Отож Україна, мабуть, мала намір віддячити, надіславши вилиту в бронзі постать Шевченка (скульптори М. Вронський та О. Олійник, архітектор В.Гнездилов) в дарунок.

Однак на цій добродійній, якщо глянути тверезим оком, ініціативі хтось поставив клеймо – «сталінська милостиня». Цього було досить, щоб канадійська спільнота розділилась на два ворожі табори. Одні, зваживши на мудре народне прислів'я «Дарованому коню в зуби не дивляться», прийняли дар із вдячністю, бо за ним же стояв не Сталін, а уявлений ним український народ. Інші й слухати не хотіли про принизливий дарунок, оскільки в багатьох згинули у сталінській м'ясорубці рідні, друзі, сусіди, а прийняти після такого дару – означало простити тирана й зрадити ним закатованих. І ті, й другі були по-своєму праві. А були ж, певно, й «треті», яких непокоїло, що Шевченка в СРСР спритно припасували до

більшовицького перевороту 1917 року, до так званої великої жовтневої соціалістичної революції як її пророка, хоча він хотів бачити Україну вільною від будь-якого ярма – такою, за яку нещодавно пролилася кров на Майдані в Києві. Протистояння набуло такого накалу, що певний час установлену на постамент скульптуру змушена була охороняти поліція. Незатишно – як і на заслання в Орських степах, на Каспії чи Аралі – почувався, либонь, наш Тарас. Це був момент для деякого заглянути до «Кобзаря» та освіжити в пам'яті Шевченкове віще слово. Почути його закуту в бронзу та бетон душу: «Свою Україну любіть, любіть її во время люте, в останню тяжкую минуту за неї Господа моліть». «Любіть», а не відвертайтеся!

Як би воно там не було, а, хвалити Бога, нікому не прийшло тоді в голову атакувати поліцейські пости та стягувати скульптуру з постаменту. На превелику втіху істинним шанувальникам Шевченка. Вони, Тарасові слухняні діти, зведуть на цьому боці півкулі ще декілька рівнозначних пам'ятників – у Вінніпезі, Канада (1961), Вашингтоні, США (1964), Буенос-Айресе, Аргентина (1971). Не мине підніжок й ініціатива американських українців у Вашингтоні, але, як і в Канаді, все влаштується. Пам'ятників тепер на обох американських континентах стоїть декілька, але той, що в Палермо, як і перший «Кобзар», стане найбільш дорогим українцям. У 1960-х дружно й барвисто, як тільки можуть співучі українці, відзначили 150-річчя з дня народження Шевченка. До слова,

ще від 1939 року стали влаштовувати фестивалі української культури, і без протистоянь і тут не обходилось.

У 2006-му ганьба ще раз поверне свій гидкий лик до Палермо в Оквіллі. Чиясь ница душа наважиться серед морозу та снігу викрасти бронзову скульптуру, спливаючи її з гранітного постаменту. Якщо це була англомова братія, то навряд чи й здогадувалась, що зазіхає не тільки на чуже, а й на святе. Ну, а якщо хтось із своїх, то це про них в «Кобзарі» писано: «... Люде, люде! За шмат гнилої ковбаси у вас хоч мати попроси, то оддасте...». Недобра чутка рознеслася над українськими фермами, сільцями та містечками, збудила приспані пристрасті. Хтось потирає руки від несподіваної (чи сподіваної?) розв'язки, а хтось, розказували мені, плакав, мов за рідним батьком. Подія стане поживою для жадібних на сенсацію репортерів, але болісною сагою розшуків – для Фондації музею і меморіального парку Т.Г. Шевченка в особі тодішнього президента Василя Гарасима та нинішнього, Андрія Григоровича, знавців музейної справи та їхніх помічників-волонтерів. Фондація вже збиралася на той час передавати Палермо у володіння Оквілли, разом з пам'ятником – це мав бути міський парк. А тут – така халепа!..

Хоча, якщо по правді, їм не звикати було до подібного. Ще вересневим ранком 1988 року якісь зловмисники підпалили музей Т.Г. Шевченка в Оквіллі, що діяв від 1952 року (на той час це був перший музей поза межами України і до того єдиний у західній півкулі). А згодом, у 2001-му, з алеї неподалік зникне невеличка скульптура сидячого Кобзаря (вартістю 25 000 дол.), що була особистим дарунком добре знаного українського скульптора Івана Гончара. Пропажа, мандруючи з рук до рук, аж через 10 років потрапить на очі знавцю антикваріату Дену Ротку – українського, до слова, походження. Той, нічого не підозрюючи, запропонував Фондації купити скульптуру. Чек-винагороду на \$2 500 він так і не окешив, щось у душі підказало просто берегти його як іще одну сімейну реліквію. Ось такий щасливий кінець.

Від музею ж залишилося одне згарище. Ніяке перо не здатне описати душевний стан його творців і всіх причетних: відчай, розпач, біль від закушених до крові вуст. Адже інколи вони самі собі дивувалися, що встигають – поміж заробітками, вихованням дітей, особистими клопотами, хворобами й болячками – ще й поволі та непомітно для інших будувати Тарасову «господу» на чужій землі. І ось одного дня усе це нищиться одним спалахом сірника! Вогненною колісницею Тарасова лиха доля наздогнала його й тут, за морями-океанами, на другому столітті по його смерті. Та що тривожило не менш – з-під коліс тієї колісничі летіли все ті ж, що й у 1940-1950-х, «іскри». Усе, на чому стояла «совецька» печатка, знову роздирило груди спільноті. Хтось не хотів і слухати про «якісь там жертви «на погорілля», а хтось і зловити не приховував. Хоча надворі вже кликала до кращого життя горбачовська «провесін», і ті, хто явно спізнався любить Україну «во врем'я люте», ще могли б полюбити її на порозі довгоочікуваної незалежності.

Так ні ж... Знищений вогнем музей Тараса Шевченка і перспектива його відродження далеко не всім були цікаві. Навіть коли музей, мов фенікс, таки постав із попелу (1995) – його просто оминали десятою дорогою.

Відтворення зі згарища нового музею – цього разу вже не в Палермо, а в самому Торонто – тривало аж сім довгих, мов чумацькі шляхи, років. Та були б вони ще довшими, якби Ольга Полянничко та очолюваний

і старосільські краєвиди з церквами, які заносилися Тарасовою рукою до альбома «Мальовнича Україна», і оті «Кобзарі», що перетнули океан у вузлах емігрантів (таких «Кобзарів» не має навіть бібліотека Конгресу США!). Картина В. Касіяна правдиво відтворює відбуття з Кракова на берег Канади переселенців з України – це і їм вслід наш Кобзар посилав напучування: «...І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». Окрасою музею є роботи добре знах в Україні художників Г. Вербицького, М. Глуценка, В. Кохалю (під авторством останнього, зокрема, талановито виписана копія автопортрета молодого Шевченка). Та хіба можна описати те, що треба бачити на власні очі?! А от згадати поименно мало тоді відомих художників з України, мабуть, таки варто. Це В. Алтанець, Ю. Бучма, М. Варення (м. Івано-Франківськ), В. Журавель, Ф. Коновалюк (м. Київ), Й. Кравець, В. Красьоха, М. Малинка (м. Яготин Київської обл.), А. Масловська, Г. Мацегора, Л. Мохучов, В. Мишок, В. Мироненко, Л. Орленко, В. Остафійчук, Б. Певний, К. Письменна, Ш. Саменов, С. Сандюк, В. Харченко, П. Хома (с. Чернятин Івано-Франківської обл.), О. Хоменко (м. Київ), О. Якушенко. Багато хто з них, як і мій земляк Малинка, починав ще за Сталіна. Але це не значило, що їхні картини були проштамповані печаткою сталінізму...

Серед самих же канадійців, як і серед українців США, познаходилися жертводавці (Софія Кифорук, Гелена Лазаренко, сім'ї Олексієви-

сетки – мов дівочі літа, гуцульські торбини-тайстри... Є навіть кожух, який асоціюється з Шевченковим останнім автопортретом, де він у смушевій шапці, кожусі й захованим під вусами смутком за долю України.

«Ну, а як же все-таки з украденим пам'ятником?» – запитаєте. Його так і не відшукали. Одна стята голова знайшлася 2 січня 2007 року (досить швидко!) – в ливарні одного з переробних тамтешніх підприємств. Розчленоване «тіло», як стало відомо від поліції, було збуто в різних місцях збору металобрухту і пішло на переплавку, швидше за все, за межі Канади. Багато хто заспокоював себе тим, що якісь «погані діти» забажали наварити грошки на вартісній бронзі, з якої було вилито скульптуру. Злочинці були заарештовані, але судового процесу над ними так і не відбулося.

Втішаймося тим, що потроху більшає серед колишніх недоброзичливців тих, кого вабить Шевченкова геніальна персоналія. «Нам повільно, але з наростаючою статистикою, – каже завідувачка музею Тараса Шевченка в Торонто Людмила Погорелова, – вдається схилити до музею вдячну аудиторію». Рідко де в Україні зустрінеш музейників такого гатунку, як вона. Сама спішить назустріч відвідувачам; поспішаючи, кине на ходу привітне слово, радо прийме мало не в обійми того, в кому відчужує брата чи сестру по духу. У музеї національної культури Івана Гончара на Печерську в Києві за відвідувачами пильнують, мало не наступаючи на п'яти, щоб, не дай Боже, сфотографував хтось (як у травні 2009 року намагалась марно і я) щось із експозиції собі на пам'ять. А тут, якщо потрібна рідкісна світлина, – запишуть адресу й пришлють. От і думаєш: наче й одного всі ми кореня, а живемо наче в паралельних світах...

Тут, у колісній спаленому музеї далекого Торонто, ширяє дух України. Це головне. До 200-річного ювілею Тараса Шевченка з півсотні його творів видрукували однією книжкою, але аж трьома мовами – українською, англійською й французькою. Випустили ювілейну поштову марку. Про колишні тривоги й ганьбу нагадують тільки експонати. Передусім – стята голова від пам'ятника та вихоплена з пожежі маска – одна з небагатьох копій, існуючих у світі. Маску, до слова, врятував ентузіаст Фондації Ларрі Прокоп; вона має сліди полум'я – наче лиха Шевченкова доля востаннє війнула і зникла. А що ж залишилось? «Господа». В ній і «мати добрая» – наша Україна з її традиційним хлібом-сіллю до тих, хто переступає поріг в царину українського духу. І «сестра» Канада, винувато всміхаючись у кінчик української хустини.

Кілька років тому з'явився ще один Шевченків монумент – у столиці Оттаві, авторства активного в українському зарубіжжі скульптора Леоніда Молодожаніна. Цього разу подію приурочили вже до 120-х роковин заселення Канади українцями. Дай йому, Боже, щасливішої долі.

**Тетяна Маккой
м. Беллєвіл (штат Іллінойс)
Фото з фондів музею Тараса
Шевченка в Торонто (Канада)**

Голова, вціліла від викраденого в 2006 році пам'ятника Т.Шевченку в Палермо

Музейникам та всім тим, хто горнувся до Фондації, довелося упродовж десятиліть відвоювати бодай місцинку для Шевченка у злих, відчужених серцях своїх братів та сестер.

Емігранти, що вперто супротивилися «сталінським дарункам», не замислювалися, більш усього, ось над чим... У сталінській та брежнєвській Україні продовжували жити мільйони «уцілілих», «осиротілих», «безвізових» і часто – «безхребетних» українців, які якимось умудрилися втиснути в свою психологію «совка» шану до Кобзаря. Причому не за рішенням партзборів, а за велінням душі. Коли в моєму рідному Яготині, що на Київщині, хтось бравий накинув на плечі «дорогого Ілліча» в міському сквері драну й заяложену куфайку – символ процвітаючого соціалізму – жодне мисляче серце не здригнулося від цього «блюзнірства». А от уявити подібне з пам'ятником Шевченку було важко. Шевченка за радянщини любили істинною любов'ю, як люблять матір, рідне село, благовіст Божий та пісню, під яку прийшло кохання. Це завжди з нами – куди нас доля не закидала б і яким боком до нас не поверталася б. Бо Тарас, хоч і не канонізований досі за його страждання та вкорочене життя, а все ж – мученик. Ставити пам'ятники йому, а не «умерщвителю народів» Сталіну, було й справді доброю справою, чи не так? А тим більше з кишені податкоплатників. Та відрізати «сіре» від «вовка» ми й самі не скоро навчилися. Тож чи можемо судити когось занадто суворо? Емігранти, які не від добра мусили кидати рідну землю й рушати світ за очі, – це також частка України, той мізинець з п'ятірні, що боляче, коли врїжеш, не менш вказівного пальця.

Пам'ятник Тарасу Шевченку в Оттаві, відкритий влітку 2011 року

нею колектив Національного музею Т.Г.Шевченка в Києві, товариство «Україна» з Володимиром Бровченком на чолі не допомогли наповнити експозицію. Зате це справді стала «господа», де й серце Шевченкове одпочило б! Тут і копії його автопортретів, і полотна, що віддзеркалюють біографію та ілюструють твори,

Мохоруків, Гринчишиних), що не жаліли ані сімейних реліквій, ані зроблених власноруч речей, а дехто – і власних музейників, аби тільки відродити гідну Тарасової слави експозицію. Тому-то ми й бачимо тут рідкісні речі, яким немає ціни: вишивки «бабусиним хрестиком», самобутня кераміка, плахти та кор-

ШЕВЧЕНКО НА МАЙДАНІ

Тарас Шевченко присутній на Майдані з першої хвилини. Це значить, що він завжди присутній у нас. Ми носимо його з собою. Кобзар присутній і в плакатах «Борітеся – поборете!», буквально написаних кров'ю, і на передових барикадах, вибудуваних з автомобільних шин, і в образах революційного вуличного мистецтва,

так званого «стріт-арт», що з'явилися на вулиці Грушевського, і в гіпсових бюстках, які продають біля головної пошти, і в голосі 21-річного вірменина Сергія Нігояна з Дніпропетровщини, вбитого на вулиці Грушевського (саме уривок з шевченківської поеми «Кавказ» читав він на Євромайдані перед смертю).

Не випадково на щитах самооборони Майдану малюють часто навіть не портрет Тараса, а тільки його очі. Він, як Саваоф, спостерігає за тим, як ми рвемо кайдани, виборюємо волю, прагнемо вирватися зі стайні Януковича-Путіна до сім'ї вольної, нової європейських народів.

І це не абстракція, не поза.

Це небесне дзеркало нації в її боротьбі, формуванні, бронуївському русі, в якому всі ми сьогодні беремо участь. Ми всі тут – крапля води, з якої можна вирахувати формулу океану, і водночас кожен із нас – молекула, що складає величезну фігуру, територію, єдине ціле...

Сергій Проскурня

Дзеркало **І НА ОНОВЛЕНІЙ ЗЕМЛІ...**

*І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люде на землі...*
Тарас Шевченко

ПОДОРОЖІ УКРАЇНОЮ

Років дванадцять тому, відвідуючи рідних в Україні, вирішили на тиждень поїхати до Криму на відпочинок. Одного дня на пляжі хвилі Чорного моря підхопили мініатюрного кораблика, яким бавився наш чотирилітній син, й понесли у безвість. Син, який мав тоді моду розмовляти в публічних місцях, напевне, як усі діти на світі в такому віці, занадто голосно, чітко й по-українськи, будучи переконаним, що Нью-Йорк, Севастополь і весь світ розмовляє такою ж мовою, як і він, розплакався. Розігралася ціла драма. На його сльози збіглося половина пляжу, з якої ще одна половина сумлінно шукала кораблик, який відбився від берега, а друга обступила дитя, здивовано вслухаючись у його голос. «Та це ж музика! – сплеснула в долоні миловида жіночка середнього віку. – І де ж це в Україні можна навчитися такої гарної української мови!» «А ми не в Україні живемо, – кризь сльози уточнював наш син, – а в Америці...» Попри те, що до того з ним була проведена величезна виховна робота не признаватися нікому з незнайомих, що ми живемо в Нью-Йорку, казати, що приїхали на відпочинок з Києва. Але діти в такому віці не вмійють говорити неправду. На наше здивування, тоді ми не почули на свою адресу ані «бандеровці», ані «америкоси», ані «пиндоси»... Більше того, наступного дня нас знайшов симпатичний чоловік «крутої» зовнішності, з переконливим золотим ланцюгом на шії: «Ну, что, пацан, прінімай свой кораблік, виростеш – капітаном будеш...». І, тепло усміхаючись, простягнув той самий багатостраждальний кораблик, який вихопила з рук нашого Максима чорноморська хвиля і який випадково виловив у водах Чорного моря наш новий знайомий.

Хоча при слові «Крим» в уяві чомусь постають зовсім не пляжі й Чорне море, а руїни Херсонесу, Бахчисарайський фонтан, Ластівчине гніздо... Можливо, тому, що море, пляжі, скелі є багатоманітні, а от храм з ковчегом, таврійські кромлехи – тільки тут.

Історія цього півострова дуже давня й не менш драматична. Якщо хтось бував у тамтешніх печерах Кіик-Коба, то мав нагоду повернутися на 100 тисяч

років назад, бо саме там археологи знайшли найдавніші сліди неандертальського поселення на території України. Першим відомим населенням Криму були кімерійці (XII століття до н. е.) – скотарські племена іранського походження, згадувані в античних джерелах Асирії. У середині VII століття до н. е. скіфи відтіснили частину кімерійців зі степової смуги в передгір'я й гори Криму, де вони утворили компактні поселення. В I тисячолітті до н. е. у передгірному і гірському Криму, а також на південному узбережжі мешкали таври, від яких походять стародавні назви гірської й прибережної частини Криму: Таврика, Таврія, Таврида. До наших днів збереглися й були досліджені залишки укріплених сховищ і житлових споруд таврів, їхні кромлехи (кільцеподібні огорожі з вертикально поставлених каменів) і гробниці – кам'яні скрині.

Південний берег Криму

КРИМСЬКА КАРТА

Наша довідка: Автономна Республіка Крим (АРК) – адміністративна одиниця на півдні України, розташована на Кримському півострові. На заході й півдні омивається водами Чорного, а на сході Азовського морів. На півночі Крим з'єднаний 7-кілометровим Перекопським та 700-метровим на косі Арабатська стрілка перешийками з сусідньою Херсонською областю, морем на сході межує з Краснодарським краєм Російської Федерації.

Загальна площа – 27 тисяч квадратних кілометрів. Населення – майже 2 мільйона осіб. На території АРК мешкають представники понад 125 національностей і народностей, з яких росіяни становлять 58%, українці – 24%, кримські татари – 12%. Корінними себе в Криму вважають кримські татари, караїми та уруми. Інше населення – емігранти в другому та третьому поколіннях та переселенці з інших країн колишнього СРСР.

Столиця – Сімферополь. Крим – важливий туристичний центр, який щороку приймає 10 відсотків туристів від загальної кількості туристів всієї України.

Руїни Херсонесу занесено до світової культурної спадщини ЮНЕСКО

Відпочиваючи в Криму, не могли не відвідати на околиці Севастополя руїни Херсонесу, занесених до списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО. На Кримському півострові в VI-V столітті до народження Христа заснували свої торгівельні колонії вихідці з Еллади. На згадку про себе вони залишили грецькі назви – Херсонес, Пантікапей (сучасна Керч), Кафа (Феодосія).

У Херсонесі нам показали хрещально Володимира Великого, розповідаючи, що християнство поширилося в Криму задовго до його запровадження в Київській

Русі: великий князь Володимир, зайнявши Корсунь (Херсонес), прийняв тут офіційне хрещення й відтоді став поширювати християнство далі.

У 1223 році на кримську землю приходять монголо-татари й зруйнують Судак – найбагатший тоді торговельний центр півострова, а місцевих мешканців обладають непомірно важкою даниною – ясаком і продають у рабство до інших країн. Після розпаду Золотої Орди залишки монголо-татарів у Криму підпали під вплив тюркської мови і були тюркизовані.

З цим періодом в історії Криму пов'язано багато легенд. Одна з них втілена у Фонтані сліз. Жінка з ханського гарему на ім'я Зарема надто задрить новій юній полонянці Марії, яку захопили під час чергового походу в польсько-литовські володіння. На неї звернув увагу хан Керім, що викликало люті ревності Зареми. Марія сумує й проводить нескінченні години в молитвах, сповідуючись Діві Марії. Однієї ночі до її покоїв вдерлася Зарема з криками відступитися від хана, завдаючи суперниці смертельних ударів.

Невдовзі Марія помирає, а Зарема топлять. Хан сумує за вбитою полонянкою й, щоб притлумити печаль, вирушає на війну, а, повернувшись додому, наказує побудувати в пам'ять про неї «Фонтан сліз», відомий тепер як Бахчисарайський фонтан, який знаходиться в Ханському палаці в місті Бахчисарай.

За періоду Російської імперії тут знаходився поліцейський чин, що за наявності листа від губернатора дозволяв поважним гостям оглядати колишню ханську резиденцію. Час від часу палац відвідували російські царі й члени їхніх родин. Винятком стали роки Кримської війни 1854-1855 років, коли тут розмістився шпиталь. Після Лютневої революції 1917 року з'явилось чимало тих, хто бажав привласнити унікальну пам'ятку. На щастя, художник Усеїн Боданінський переконав Тимчасовий уряд створити тут музей, який діє й нині.

У XIV – XV століттях між українськими землями та Кримом утворилася широка степова смуга, що заселялася українцями й татарами, які не бажали визнавати над собою ніякої влади. На початку XV століття згадується про татарських козаків, а в 1492 році з'являються відомості про татарських козаків-християн. До речі, в Криму українська мова не була рідкістю. Нею писали листи до Литовського князівства, а деякі кримські хани вільно розмовляли українською. Недаремно ж у військову справу України увійшли тюркські слова: осавул, булава, бунчук, барбан, сурма, табір, майдан... Так, і майдан також. У цей період між Кримом і Запоріжжям налагоджуються економічні зв'язки. Запоріжці купували в Криму сіль, причому не тільки для власного споживання, а й для експорту до Росії та Польщі.

Ханський палац у Бахчисараї

Воронцовський палац

Севастополь – колишній Ахтіар

Пам'ятник Т. Шевченку в Сімферополі, подарований мешканцями Калуша (Івано-Франківщина)

Кримські хани дозволяли козакам рибалити у чорноморських лиманах та узбережжі Азовського моря. В свою чергу, запорожці надавали татарам можливість випасати худобу на українських пасовиськах. Нерідко козаки й татари надавали взаємну допомогу під час стихійних лих, причому абсолютно добровільно, без будь-якого примусу згори. З XVI століття у відносинах двох сусідніх народів спостерігаються окремі випадки «бойової співдружності». Так, у 1521 році Мухамед-Гірей повстав проти турецького султана Шах-Алі (ставленика російського царя Василія III) та покликав на допомогу козаків. Коли турецькі кораблі вирушили до Криму, козаки напали на Стамбул. Султан був змушений відкликати флот. До того ж турецьке військо було розгромлено татарами, на боці яких виступив і козацький полк. Рештки турецької армії вимушені були залишити півострів. Після цієї перемоги Шагін-Гірей в урочищі Карайтебен уклав договір з козацькою старшиною, згідно з яким козаки зобов'язувалися допомагати кримчанам, а кримчани – козакам.

Результати союзу між Запорожжям і Кримом не забарилися. Протягом 1648 року українсько-кримське військо здобуло перемоги над поляками в битвах під Жовтими Водами, Корсунем та Пилявцями. На жаль, союз українського гетьмана з кримським ханом був короточасним.

У 1768 році Крим стає ареною воєнних дій між Російською та Османською імперіями. Наслідком цієї війни став Кючук-Кайнарджийський мирний договір, за яким Кримське ханство отримало незалежність від Османської імперії, проте вже в квітні 1783 року воно було зухвало анексовано Російською імперією.

Відразу ж після приєднання Криму до Росії на півострів розпорядженням імператриці Катерини II було направлено фрегат «Осторожний» під командуванням капітана II рангу Івана Берсенєва для вибору гавані біля південно-західного узбережжя, на якому передбачалося побудувати стратегічно необхідний військовий порт. Оглянувши бухту біля кримсько-татарського селища Ахтіар, розташовану неподалік від руїн Херсонесу Таврійського, він рекомендував саме тут розмістити базу для кораблів майбутнього Чорноморського флоту. Пізніше це місто, яке розрослося довкола Ахтіара, назвуть Севастополем. Будувалося воно на кошти, отримані графом Потьомкіним з новоросійських, тобто українських, земель.

З окупацією Криму Росією він став основним місцем відпочинку вищої російської знаті. На півострові почалося будівництво нових міст - Сімферополя й Севастополя. До Криму приїжджали на відпочинок вищі чини й титули Російської імперії: Потьомкін, Воронцов, Юсупов, Олександр III...

Воронцовський палац в Алупці, який ми відвідували кілька разів, й нині вражає відвідувачів пишнотою інтер'єрів та красою архітектури. Свого часу ця літня резиденція генерал-губернатора Воронцова була не тільки місцем блискучих прийомів царів та іменитих гостей, але й центром культурного життя Південного узбережжя Криму. Палац будувався з 1828 по 1848 роки за проектом англійського архітектора Едуарда Блора – «батька» Вестмінстерського абатства та частини фасадів Букінгемського палацу. В цілому ж палац нараховує 150 приміщень, в яких збереглося чимало оригінальних меблів часів графа, твори мистецтва, порцелянові вироби та навіть 10 тисяч примірників книг знаменитої Воронцовської бібліотеки. Навколо нього було закладено величезний дендропарк площею близько 40 гектарів. У лютому 1945 року в Криму відбувалася знаменита Ялтинська конференція керівників трьох союзних держав: СРСР, США і Великої Британії. Воронцовський палац став резиденцією англійської делегації. Двічі ці наради збиралися в парадній їдальні Воронцовського палацу. Саме тут 8 лютого 1945 було остаточно визначено кількість країн – учасниць установчої конференції Організації Об'єднаних Націй, час і місце її скликання.

У грудні 1917 року, з розвалом Російської імперії, в Криму постала Кримська Народна Республіка, яка стала першою в світі мусульманською республікою. Проте вже протягом січня 1918 року більшовицьким інтервентам вдалося скинути республіканську владу й захопити весь півострів. 11 березня 1918 року війська Кримської групи армії Української Народної Республіки почали наступ з району Харкова. Після розгрому більшовицьких частин під Лозовою українські війська рушили далі. Завершення звільнення Криму від більшовиків провели німецькі війська, командування яких розраховувало захопити Чорноморський флот. У травні 1918 року український уряд, виконуючи умови Берестейського миру, видав наказ про виведення підрозділів армії УНР з Кримського півострова в район Мелітополя. 18 жовтня 1921 в Криму було встановлено радянську владу й він отримав статус Автономної Радянської Соціалістичної Республіки у складі РРФСР (з жовтня 1921 року по червень 1945 року).

З 1928 року в Криму, як і на всій території СРСР, починає набирати оберти репресивна політика більшовицької Москви, спрямована перш за все на знищення національної інтелігенції. Лише з 1928 по 1931 рік на підставі рішень ОДПУ було розстріляно й відправлено на заслання 3,5 тисяч осіб переважно представників кримськотатарської інтелігенції. Одночасно під гаслами

боротьби з буржуазним націоналізмом у 1928 році було зібрано й спалено всі старовинні рукописи й численні нові книги, видані кримськотатарською мовою. Цим подіям передувала нав'язана Москвою реформа правопису кримськотатарської мови – перехід з арабської на латинізовану, а незабаром і взагалі на російську абетку. Але найбільше сталінська репресивна машина пройшлася влітку 1944 року, коли протягом травня-червня тисячі кримських татар було депортовано зі своєї батьківщини до середньоазійських регіонів СРСР, а пізніше з півострова виселили ще понад 225 тисяч татар, болгар, греків, вірменів... Радянська влада ставила їм у провину участь у кримськотатарських комітетах, організованих німецькою окупаційною адміністрацією. Справді, такі організації були, але в кожному з районів Криму діяли точнісінько такі ж російські комітети, як і на значній частині окупованої території Росії.

Нова історія Криму розпочалася в 1954 році, коли з великим розмахом відзначалося 300-річчя входження України до складу Росії. Цей акт влада СРСР офіційно трактувала як «возз'єднання». В ході ювілейних урочистостей відбулася передача Україні Кримської області. Причину такого жесту Микити Хрущова дехто з дослідників вбачає в його бажанні заручитися підтримкою впливової парторганізації України в боротьбі за зміцнення власних позицій в партії і державі, інші ж дослідники, перш за все, у необхідності покращити соціально-економічний стан Кримської області, яка так і не досягла за 10 повоєнних років довоєнних показників.

Не раз і не два буваючи в Криму, ніколи не відчували себе там чужими. Це така сама українська земля, як і будь-яка інша. Хіба що росіяні там більше, ніж деінде в Україні. А до кримських татарів у нас взагалі особливий сантимент. Можливо, тому, що слово «майдан» пришло в українську мову саме через кримсько-козацькі ворота...

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський**

**Життя без подорожей
неймовірно нудне й
нецікаве. Але вирушати в
дорогу навмання не варто -
побутові й дорожні
проблеми можуть зіпсувати
всю вашу відпустку.
Краще зверніться по допомогу
до туристичної агенції New Tours,
яка полагодиць всі проблеми і
зробить вашу поїздку незабутньою.
Тисячі маршрутів в Америці та світі.**

Телефон для довідок:

(718) 934-7644

або зайти на сайт:

www.newtours.us

ЧЕРВОНА ДОРІЖКА

«Дорогі українці, борці за своє краще майбутнє, ми думаємо про вас...», – сказав Джаред Лето з високого оскарівського п'єдесталу, отримуючи свою золоту статуетку

Насправді ж, якщо точніше, хто володар «Оскара» в номінації «найкращий актор другого плану» за роль у фільмі «Даласький клуб покупців» (Dallas Buyers Club) Джаред Лето звернувся до всіх мрійників світу, усіх тих, хто дивився пряму трансляцію церемонії вручення «Оскара» ввечері 2 березня, «в таких місцях, як Україна та Венесуела», й наголосив: «Я хочу сказати, що сьогодні ми тут в той час, коли ви боретеся за здійснення ваших мрій, за те, щоб жити краще, думаємо про вас...» І це правда, бо коли Майдан переживав найкритичніші часи, до нього неодноразово зверталися зі словами підтримки уславлені «оскароносці» Джордж Клуні та Арнольд Шварценеггер, а уродженка України Міла Йовович надіслала майданівцям свою фінансову допомогу.

Для нас, українців, ці слова, виголошені зі сцени театру «Dolby» в Лос-Анджелесі, важать дуже багато, тому що 86-ту церемонію вручення премії Американської академії кінематографічних мистецтв і наук (AMPAS) «Оскар», яка відбулася 2 березня, мали нагоду дивитися мільйони глядачів у більш як 200 країнах світу. За винятком, першого каналу Росії, який скасував пряму трансляцію, пояснивши необхідністю вивільнити ефірний час для оперативних матеріалів з України, а пізніше «вирівав» з оскарівської церемонії й саму згадку про «українську мрію».

Той факт, що вручення нагород AMPAS спеціально перенесли з останнього тижня лютого на перший тиждень березня через зимову Олімпіаду в Сочі, тепер уже не мав жодного значення й відійшов далеко на задній план.

Ведучою 86-го «Оскара» вже вдруге стала Елен Дедженерес, комедійна актриса й телеведуча, володарка 11 премій «Еммі», яка особливо нічим не здивувала, була політично коректною й стриманою в оцінках чужого честолобства. Найвдалішим її жартом можна вважати хіба що слова про те, що «якщо скласти

всі фільми, в яких знімалися ті, що сидять зараз у залі, то їх 1400. Якщо ж скласти роки їхнього навчання в коледжах та університетах, то вийде на всіх років 6...» На щастя, такий гумор нікого не ображав.

Запам'яталася Елен Дедженерес й своєю турботливістю – прямо до зали театру вона заговорила кілька «паїв піцци», а, роздавши по шматку, з капелюхом пройшла між рядами, нагадуючи, що потрібно розрахуватися. Кіномагнат Гарві Вайнстін кинув «до кошки» дві купюри – по сотні кожна, Бред Піт – дві двадцятки, а Люїта Нюнг'о – губну помаду.

В цілому на здобуття «Оскара» претендувало 289 кінокартин. За кількістю номінацій – по 10 у кожного – лідирували «Американська афера» Дейвіда Рассела та «Гравітація» Альфонсо Куарона, але в підсумку «Гравітація» отримала найбільше нагород – 7, а «Американська афера» – жодної. Конкуренція на завершальному етапі між десятками фільмів звелася, зрештою, до домінування

Творчий колектив найкращого фільму 2013 року «12 Years a Slave» на церемонії вручення премії «Оскар»

СИЛА ТЯЖІННЯ «ОСКАРА»

Джаред Лето, найкращий актор другого плану (Dallas Buyers Club)

Метью Макконеґі, найкращий актор у головній ролі (Dallas Buyers Club)

Кейт Бланшет, найкраща актриса в головній ролі (Blue Jasmine)

трех: Gravity («Гравітація») – 7 статуеток з 10 номінацій, 12 Years a Slave

(«12 років рабства») – 3 з 9-ти й Dallas Buyers Club («Даласький клуб покупців») – 3 з 6-ти.

Рекордною стала кількість кінострічок-претендентів на звання найкращого фільму іноземною мовою – 76, найбільше за всю історію існування премії. Серед претендентів була й українська картина – «Параджанов», яка далі представлення не піднялася. У фінал же вийшли данський фільм «Полювання» – про митарства вчителя, безпідставно звинувачуваного в педофільії, бельгійський «Розірване коло» – жорстока мелодрама про подружжя, яке переживає одну трагедію за іншою, та італійський «Велика краса» – про знамениту фреску.

Перемогла «Велика краса» Паоло Соррентіно. Отримуючи нагороду, режисер подякував насамперед Федеріко Фелліні, якого він наслідує.

«ОСКАР»-2014

Найкращий фільм – 12 Years a Slave (режисер Стив Маквін)

Найкраща режисура – Альфонсо Куарон (Gravity)

Найкращий актор у головній ролі – Метью Макконеґі (Dallas Buyers Club)

Найкраща актриса в головній ролі – Кейт Бланшет (Blue Jasmine)

Найкращий актор другого плану – Джаред Лето (Dallas Buyers Club)

Найкраща актриса другого плану – Люїта Нюнг'о (12 Years a Slave)

Найкращий мультфільм – Frozen

Найкращий іноземний фільм – The Great Beauty (Італія)

Найкраща пісня – Let It Go (Frozen)

Особливих відкриттів цього разу не було. Академіки віддали данину новаторству й присудили золоту статуетку футурологічній мелодрамі «Вона» Спайка Джонза – за «кращий оригінальний сценарій».

Найбільше захоплення викликала не лише перемога Кейт Бланшет у категорії «краща жіноча роль» у фільмі «Синій жасмін» Вуді Аллена, де вона грає світську даму, змушену звикати до різкого зниження соціально-майнового статусу, а її мудра промова, яка викликала шквал овацій.

«Оскара» за особливі заслуги в кінематографії отримали Анджеліна Джолі, Анджела Лендсбері, Стив Мартін та П'єро Тозі.

Звичайно, як і в кожному конкурсі, були ображені. Розчарування прочитувалося на обличчі Леонардо ді Капріо, який «на одному нерві» зіграв брокера-махіатора в драмі Мартіна Скорсезе «Вовк з Волл-стріт». Нічого не отрима-

ли «Небраска» Олександера Пейна і «Капітан Філіпс» Пола Грінграсса... Для тих, кому цього року не поталанило, спонсори підготували цілий кошик подарунків. Серед найдорожчих презентів – різноманітні подорожі, від Лас-Вегаса до Японії. Їхня загальна вартість – 30 тисяч доларів. Серед дрібніших сувенірів – мініатюрна фотокамера, яка робить автоматичні знімки двічі на хвилину, дизайнерські сумочки, черевики, харчі для тварин і навіть домашня спа-система.

Утім, нова президентша AMPAS Черил Бун Айзекс розповіла про грандіозний проект будівництва музею Академії, який заплановано відкрити в Лос-Анджеосі в 2017 році. У ньому, очевидно, можна буде довідатися й про деякі таємниці, які щороку так скуппульозно ховаються за лаштунками «Оскара».

Леся Клокун
Спеціально
для «Нової газети»

La MaMa Експериментальний Театр та Яра Мистецька Група представляють:

Капітан Джон Сміт

їде в Україну

27 лютого –
9 березня
2014

В 1607 капітан Джон Сміт заснував Джаймстаун,
перше поселення Європейців в Америці,
Але ще 1603-го він був у... Коломиї

режисер: Вірляна Ткач

виконавці: Боб Голман,
Сузан Гванг
та Юліян Китасти

четверги, п'ятниці та суботи о 7:30
Неділями 2:30
\$18, \$13 студенти та сеніори

Yara Arts Group
from La MaMa Experimental Theatre in New York

La MaMa First Floor Theatre 74 East 4th St, New York (212) 475-7710, lamama.org

АДВОКАТ СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ

- ◆ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ◆ Імміграційне право
- ◆ Нещасні випадки, травми
- ◆ Заповіти, трасти, розлучення

33 West 19 Street, New York, NY, 115-10 Queens Blvd., Forest Hills, NY
Тел.: 646 - 619 - 1123, 718 - 785 - 0472

УКРАЇНСЬКИЙ ІММІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA

Заснований 1992

- Грінкарти (одруження, праця, об'єднання сімей, та ін.)
- Грінкарти через працедавця (Labor Certification)
- Оформлення документів для Візового Центру (NVC)
- Оформлення документів для вигравших у лотереї DV
- Отримання дублікату вигравшу у лотереї DV
- Візи нареченого або нареченої (K1)
- Робочі візи строком до шости років (H1B)
- Відновлення картки реєстрації прибуття до США (I-94)
- Продовження терміну перебування та зміна віз
- Довіреності та заяви
- Апостиль
- Нотаріус
- Травел паспорти для володарів грінкарт
- Натуралізація
- Громадянство
- Переклади документів
- Запрошення для тимчасового візиту в США

За інформацією відносно робочих годин
або для призначення Вашого візиту
просимо дзвонити за номером (212) 387-8683

98 Second Avenue, #2-A, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: pallada@comcast.net

"Нова газета" -
український громадсько-політичний тижневик.
Видається з жовтня 2008 року в Нью-Йорку
Видавець і головний редактор -
Валентин Лабунський
Власний кореспондент у США -
Катерина Кіндрась
Власний кореспондент в Україні - Василь Туглук
Дизайн - Ukrainian Media Group, Inc.

РЕКЛАМА Й ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗА ТЕЛ.:
718-275-2503, 917-324-0359
Відповідальність за зміст рекламних матеріалів
та оголошень несуть рекламодавці.
Адреса редакції:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Електронна адреса: vlabunsky2002@yahoo.com
Інтернет сторінка: WWW.NOVAGAZETA.INFO

"Nova gazeta" - the Ukrainian weekly
Established October 2008 in New York.
Publisher and editor-in-chief -
Valentyn Labunsky
Correspondent in USA -
Kateryna Kindras
Correspondent in Ukraine -
Vasyl Tuhluk
Design - Ukrainian Media Group, Inc.

The publisher may not have the same standpoints
with the author of a printed material.
Authors of printed materials are fully responsible
for the content of their commercial Ads
Editorial Office:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Advertising Department: Tel.: 917-324-0359
E-mail: vlabunsky2002@yahoo.com
Website: WWW.NOVAGAZETA.INFO
Ціна договірної

**With a SRNYFCU checking account and
online banking paying bills is as
easy as 1, 2, 3!**

- 1. No checks to write**
- 2. No envelopes to lick**
- 3. No stamps to stick**

Just a click!

E-statements too!

www.selfreliancenewyork.org

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Phone: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

KERHONKSON :

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

UNIONDALE :

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516-565-2393
Fax: 516-565-2097

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: 718-626-0506
Fax: 718-626-0458

LINDENHURST:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed
by the full faith and credit of the United States government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

